

ՊՈԼԻԿԻԱ ԿՏԱՐԱԾ Է ՎԵՆԵՉՈՒԵԼԱՅԻ ԴԵՏՊԱՆԱՏԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱՍՐԵՐԸ

Վենեզուելայի նախագահ Նիկոլաս Մատուրո յայտարարեց, որ Պոլիվիոյ մէջ Վենեզուելայի պաշտօնատարները հեռացած են երկրէն: «Դեսպանատան պաշտօնատարները անձնակազմի սպանալիքներ ստացան, ինչպէս նաեւ դեսպանատան շէնքը գրաւելու կամ հրկիզելու սպանալիքներ», ըսաւ ան: Պոլիվիոյ փոխանցման կառավարութեան մէջ արտաքին գործոց նախարար Քարեն Լոնկա-րիք յայտարարեց, որ վենեզուելացի դիւանագետները անբաղձալի անձեր են: «Քամալի» օրաթերթը հաղորդեց, որ Լոնկարիք յայտնած է. «Մեր երկրին ներքին հարցերուն միջամտութեան պատճառով՝ անոնց երկրէն հեռանալու պայմանաժամ ճշդեցինք»:

ԱԿՏՈՐ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԻՐԱՆԵԱՆ 3ԵՆԱԿԷՏԵՐՈՒ ԴԷՄ

Միացեալ Նահանգներու դեսպան Էն Թրէյսին ուղեւորելու յայտարարութիւն կատարած է Իրան-Յայաստան յարաբերութիւններու ուղղութեամբ ամերիկեան ընկալումներուն մասին: Յայտնելով, որ Ուաշինկթըն կ'ըմբռնէ Իրանի նշանակութիւնը Հայաստանի համար, ան յստակացուցած է, որ անկախ ինչո՞ր չի տեսնէր Իրանի հետ Հայաստանի եւ Հայաստանեան ամերիկեան շրջանակներու միջեւ օրինակաւ համագործակցութեան առումով: Դեսպան Թրէյսին պարզաբանած է, որ Միացեալ Նահանգներու մտահոգութիւնները կապուած են ոչ թէ Իրանի հետ օրինակաւ ամերիկեան, այլ այն հարցերուն, որոնք կը վերաբերին Իրանի կողմէ սահմանափակ միաւորումներուն պետական մակարդակով աջակցութիւն ցուցաբերելուն:

Առաջին հայեացքով այն համոզումը կը գոյանայ, որ Հայաստանեան իրադրական վիճակին ըմբռնումով կը մտնեն այն ամերիկեան դիւանագիտութիւնը: Ինչո՞րը սակայն նաեւ կը վերաբերի տնտեսական առումով Իրանի ապաշրջափակման: Որքան ընկալուի Հայաստանեան իրադրական կարգավիճակը այնքան նաեւ կը վերաբերի Իրանին, այս պարագային արտահանում թոյլատրելու առումով: Իրանի բացարձակ մեկուսացումը կամ ամբողջական շրջափակման ամերիկեան միտումները նման բացառութիւն չէին հանդուրժեր: Զաղաքական առումով ուրեմն երկկողմանիօրէն հասկացողութիւն ցուցաբերելու դրսեւորման կը վերաբերի Միացեալ Նահանգներու պաշտօնական դիրքորոշումը:

Ընթացող խաղի կանոնները օրինակաւ են. մէկ կողմէ պատժամիջոցներ, միաժամանակ հանդիպման հրավեր պաշտօնական թեղիքներ Միացեալ Նահանգներէն, գուցա հետ պայմաններ՝ հիւլեական ծրագիրէն հրաժարելու, եւ ապաշրջափակման փոքր ելքերու հնարաւորութիւն տալու:

Ճնշամիջոցներ՝ ամերիկեան պայմաններով հանդիպումը կայացնելու թաղանթաւորութեան հասկնալի ուղեւորներ կը ինչն այս ձեռով: Յայտարարութեան երկրորդ մասի ուղերձը այլ ուղղութեամբ կ'ընթանայ: Միացեալ Նահանգներու մտահոգութիւնները կապուած են Իրանի կողմէ սահմանափակ միաւորումներուն պետական մակարդակով աջակցելուն: Խօսքը շեշտակի տարածաշրջանին մէջ Իրանեան ազդեցութեան գոտիներու պահպանման համար ընթացող ռազմաքաղաքական իրադրութիւններուն կը վերաբերի:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարը պէրոլեան այցելութեան ընթացքին չէր վարանած սահմանափակ օրակներ իրանաւէտ Յիւզպայլա կուսակցութիւնը: Աւելի ուշ ան յորդորած էր տարբեր պետութիւններուն աջակցիլ Իրանի եւ Լիբանանի ժողովուրդներուն՝ ձերբազատելու համար իրանեան ազդեցութիւնէն: Բնութագրելով իրանեան վերջին ցոյցերը՝ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը յայտնած է, որ Լիբանանի, Իրանի եւ Իրանի ժողովուրդները փտածութեան դէմ կը պայքարին եւ թափանցիկութիւն կը պահանջեն:

Իրան յայտարարած էր, որ միլիառաւոր տակաւներու քանակով նաւթի սոր հանք յայտնաբերած է: Անոր գուցա հետ սակայն վառելիքի գիներու բարձրացումն ու սահմանափակ տրամադրումը բողոքի դրսեւորումներու առիթ տուած է երկրին մէջ:

Այս բոլորը կարելի է մեկնաբանել ճնշամիջոցներու սատակացումով նախապատրաստելու թեղիքներ - Ուաշինկթըն հանդիպումը: Ան այս պահը թեղիքներ մերժած է ամերիկեան պայմաններով հանդիպիլը:

Տարածաշրջանին մէջ կ'որոնագծուի սոր խորպատկեր: Տարբեր երկիրներու մէջ ընթացող ընկերային եւ քաղաքացիական պահանջներով հանդէս եկած ցոյցերուն կը տրուի հակաիրանեան դիմագիծ: Թե՛ւ, Իրանի ցոյցերը պաշտօնապէս այդ գունաւորումը ստացած էին արդէն: Սկսած են երեւի շիի գանգուածներու մօտ հակաիրանեան դրսեւորումներ:

Շիի քաղաքական բեւեռի չեզոքացումը անպայման չ'ենթադրէր սիննի քաղաքական բեւեռի հզորացումը. տարածաշրջանային մակարդակով տնտեսաքաղաքական իրադրութիւններուն հետեւողը կը նկատէ Մեուտական Արաբիոյ ազդեցութեան թուլացման միտումները:

Միւսինչի կամ ներշիխական բախումային իրավիճակներէն գլխաւոր օգտուողը տնտեսականօրէն եւ գործնապէս Իրանն է, որուն անհրաժեշտ է անվերջ տեղափոխման միջոցները: Ընթացքն ու դեպքերուն ապահոված արդիւնքը այդ մասին կը վկայեն:

Իսկ Իրան-Յայաստան ամերիկեան շրջանակներու մէջ օրինակաւ ամերիկացի հանգիստ ընկալելու ամերիկեան ուղերձը ունի լուր եւնթա-առաջարկ: Իրանեան տնտեսութիւնը կրնայ զարգանալ կամ թեղիքի դէմ յայտարարուած տնտեսական պատերազմը կրնայ աւարտիլ՝ տարածաշրջանին մէջ ռազմաքաղաքական յենակետերու չեզոքացման պարագային:

«Ա.»

ՄԻՆՉ ԺՈՂՈՎՐԿԱՅԻՆ ՇԱՐՔՈՒՄԸ ԿԸ ԽՈՍՏԱՆԱՅ ՓԱԿԵԼ ՃԱՄԲԱՆԵՐԸ, ԽՈՐՀՐԳԱՐԱՆԸ ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐԸ ԵՐԵՎԱՆԻ ՎԵՆԵՉՈՒԵԼԱՅԻ ԴԵՏՊԱՆԱՏՈՒՆԵՐԸ ԿԸ ԲԱՆԱՆ ԻՐԵՆՑ ԳՈՒՆԵՐԸ

Ժողովրդային շարժումը բաղկացնող գանազան խմբաւորումներ երկ կէսօրին կոչ ուղղեցին, որ շարժումին մասնակիցները այսօր առաւօտեան ժամը 7:00-էն սկսեալ փակեն խորհրդարան տանող բոլոր ճամբաները՝ նպատակ ունենալով արգելափակել խորհրդարանի գոյգ նիստերը:

Նիստերէն առաջինը պիտի գումարուի կէսօրէ առաջ ժամը 11:00-ին՝ ընտրելու համար խորհրդարանի երկու ընդհանուր քարտուղարները, ինչպէս նաեւ խորհրդարանական յանձնախումբերու անդամները: Իսկ երկրորդը՝ օրէնսդրական նիստը, պիտի գումարուի կէսօրէ ետք ժամը 1:00-ին, վաւերացնելու եւ օրէնքի վերածելու համար խորհրդարանի հասած շաք մը օրինագիծներ:

Փաղանգաւոր կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Սամի Ժնմայել յայտնեց, որ իրենք իմացած են, որ Նիստը գաղտնի պիտի ըլլայ՝ աւելցնելով, որ Նիստին օրակարգը լիբանանացիներուն ներկայացուցած պահանջներէն ոչ մէկը կը ներառէ:

«Կիսիքն» Նիստին ընթացքին Նախկին երեսփոխաններուն աշխատավարձերը չէղէպ նկատելու, ելեկտրոնային քուէարկութեան եւ բարեկարգումի ոչ մէկ օրինագիծ պիտի քննարկուի: Այսօր առաջնահերթութիւնը վարչապետի նշանակումն է՝ պարտադիր խորհրդակցութիւններու ճամբով, հետուաբար պատասխանատուութիւնը կ'իյնայ հանրապետութեան նախագահին վրայ», ըսաւ ան:

Իր կարգին, Նազարական շարժումի ընդհանուր քարտուղար, երեսփոխան Ռուսամ Սատա հաստատեց, որ ինք խորհրդարանի այսօրուան նիստին իր մասնակցութիւնը պայքարի պիտի ենթարկէ, որովհետեւ քննարկուելիք օրակարգը ժողովուրդին առաջնահերթութիւնները չի պարունակէր:

Հօր հանրապետութիւն համախմբումի նիստէն ետք, Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան ղեկավար Սամիր ժահժահ յայտ-

նեց, որ համախմբումի երեսփոխանները պիտի չհասնան խորհրդարանի այսօրուան նիստին:

Ժողովրդավարական հանդիպումը երկ գումարեց իր ընթացիկ նիստը՝ նախագահութեամբ երեսփոխան Թայմուր ժումպլաթի:

Նիստին ետք պլոքի անդամ Հատի Ապու Հասան յայտարարեց, որ ժողովրդավարական հանդիպում պլոքը խորհրդարանի այսօրուան նիստին պիտի չմասնակցի:

Ազգային երկխօսութիւն կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ֆուատ Մախաբուի շեշտեց, որ յարգելով անկի քան ամիս մը ի վեր բողոքի ցոյցեր կատարող քաղաքացիներուն կամքը, ինք այսօրուան օրէնսդրական նիստին պիտի չմասնակցի:

Ան նշեց, որ խորհրդարանը լքօրէն չի վերաբերի ժողովրդային շարժումի պահանջներուն հետ, յատկապէս փտածութեան դէմ պայքարելու, փտածները հաշուառութեան կանչելու եւ իրաքուստ գումարները վերադարձնելու առումով:

Ժողովրդային շարժումի անդամ իրաւաբաններ եւ գործիչներ հաստատեցին, որ այսօր առաւօտեան պիտի սկսին անկի աշխուժ ցոյցեր կազմակերպել՝ մերժելու համար իրենց պահանջներուն նկատմամբ խորհրդարանին ցուցաբերած մօտեցումը:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Մորկըն Օրթակուն հաստատեց, որ Միացեալ Նահանգներ հպարտօրէն կը զօրակցին լիբանանացիներուն, մինչդէռ Ռուսիա կակաւածի տակ կ'առնէ ժողովուրդին պահանջները՝ զանուց որակելով ամերիկեան դաւադրութիւն:

Շար.՝ էջ 2

ԹԵՐԱՆ ՈՒՇԻՆԿԹԵՆ Կ'ԱՍՐԱՍՏԱՆԵ ԻՐԱՆԻ ՄԵՋ ԱՆԿԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ ԸԱՅՔԱՅԵԼՈՒ ՅԱՆՑԱՆՔՈՎ

Իրանի խորհրդարանի նախագահ Ալի Լարիժանի յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգներու նպատակը Իրանի մէջ անվտանգութեան քայքայումն է՝ նշելով, որ խորհրդարանը իր ժողովին ճամբով առիթ պիտի չընծայէ երկրին մէջ անվտանգութիւններու, մասնաւոր իր գերագոյն հոգեւոր պետ յայտնելու Ալի Կամենէին յստակացուց վերջին իրադրութիւններուն մէջ քաղաքացիներուն ու պաշտօնատարներուն շարժելու յարմար ընթացքը:

Իրանի կառավարութեան բանբեր Ալի Ռապիի յայտնեց. «Դեհազիհի գիւղը բարձրացնելու նպատակը ժողովուրդի ցած

եկամուտի տէր եղող հատուածին աշակցիլն է, ստիկա դժուար որոշում է, սակայն անոր դրական արդիւնքները երեսն պիտի գան անկի ուշ»:

Շար.՝ էջ 3

ԵՄԵՆԵԱՆ ԾՈՎՈՒԹԸ ԳՐԱԿԵՑ ԵՐԱՐՈՒ ՆԱԿԵՐ

Եմենեան զինուորական աղբիւր մը յայտարարեց, որ ծովումը Կարմիր ծովուն մէջ կատարած է գործողութիւն մը, որուն մասնաւորութիւնները հետագային պիտի հրապարակուին:

Սեուտական ղեկավարութեամբ Արաբական դաշինքի բանբեր Թուրքի Մալքի յայտնեց, որ Սանաայի զինեալ ուժերը գրաւած են 500 հազար տակաւ քարիւղ փոխադրող սեուտական քարիւղատար նաւ մը, ինչպէս նաեւ անձնակազմի 28 անդամներ ունեցող ջորէական քարիւղատար նաւ մը, որ կը փոխադրէ հորաւման գործիքներ:

Նաւերը գրաւուած են Զամրան կղզիին

մօտ, որ կը գտնուի Եմենեան Հոնդոյա քաղաքին արեւմուտքը:

Եմենի մէջ քաղաքական բարձրագոյն խորհուրդի անդամ Սոհաբեա Ալի Հուսի

Շար.՝ էջ 10

ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԶԵՐՈՒՆ ՄԵՋ ՀԱՍՏԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԵԼԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՔԱՐԱՐԻ ՄԻՋԵՒ

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Արմէն Սարգսեան Առաջին տիկին Լուսինե Սարգսեանի հետ պաշտօնական այցելութեամբ Քաթար կը գտնուի:

Այցելութեան առաջին օրը Արմէն Սարգսեան այցելեց Քաթարի հիմնադրամ, ուր անոր ներկայացուցեան հիմնադրամի գործունէութեան հիմնական ուղղութիւններն ու կառուցուածքը, իրականացուող ծրագիրները: Տեղեակ պահուցեալ, որ հիմնադրամը նպատակ ունի աշակցիլ երկրին՝ «Մարդկային ներուժը բացայայտելու միջոցով վերածնելու գիտահետ տնտեսութեան»:

Շար.՝ էջ 10

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՅԱՆՈՒՆ ԳՄԱԿԱՑՈՂՈՒԹԵԱՄ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՆ ԻՐԱՆ - ԳՄԱԿԱՑՈՂՈՒԹԵԱՄ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՆ ԻՐԱՆ - ԳՄԱԿԱՑՈՂՈՒԹԵԱՄ

Հայաստանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Էն Թրէյսի ղիտել տուած է, որ Ուաշինկթըն լաւապէս կը հասկնայ Իրանի եւ Հայաստանի ունեցած յարաբերութիւնները, ուստի հասկացողութեամբ կը մօտենայ Իրանի հետ Հայաստանի եւ Հայաստանեան գործարար շրջանակներու օրինակաւ համագործակցութեան հարցին:

«Մենք շատ լաւ կը հասկնանք Իրանի նշանակութիւնը Հայաստանի համար: Իրանը Հայաստանի երկու բաց սահմաններէն մէկն է: Մենք նաեւ ըմբռնումով կը մօտենանք Հայաստան-Իրան կազմակերպութեան դիմաց փոխանակումներու ծրագիրին», ըսած է դեսպանը եւ պարզաբանած, թէ Իրանի առնչուած ինչ հարցեր կը յանաջացնեն Միացեալ Նահանգներու մտահոգութիւնը:

Շար.՝ էջ 3

ՄՈՎՍԵՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԵՒ ԱՆՈՐ ԵՐԱՐՈՒ ՏԵՂԱԿԱՆԵՐԸ ՊԱՇՏՈՆԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ

Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի որոշումով Մովսէս Յակոբեան ազատ կացուցուցաւ գլխաւոր ռազմական տեսուչի պաշտօնէն:

Կրկին վարչապետ Փաշինեանի որոշումով՝ աշխատանքէ ազատ կացուցուցան նաեւ գլխաւոր ռազմական տեսուչի տեղակալներ Կամօ Զոյնուց եւ Վաչագան Ներսիսեան:

Շար.՝ էջ 10

ՆԱԽԱՐԱՐ ԱՐԱՅԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ ԳՂԱԿԻՊՈՒՄ ՈՒՆԵՑԱՒ ԳՄԱԿԱՑՈՒՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄՍԱՌՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

Դասախօսներն ու մտաւորականները հանդիպում ունեցան Հայաստանի կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմնակրթութեան նախարար Արայիկ Յարութեանեանի հետ: Անոնք դժգոհ էին նախարարութեան կողմէ մշակուած «Բարձրագոյն կրթութեան եւ գիտութեան մասին» նոր նախագիծէն, որուն համաձայն, բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւններուն մէջ «Հայոց լեզու եւ հայ գրականութիւն» եւ «Հայոց պատմութիւն» նիւթերու դասաւանդութիւնը պարտադիր պիտի չըլլայ:

Շար.՝ էջ 3

ԲԱՆԱԿԻ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՆԱԿՆԵՑ ԽԻՍՒՄԵՆ ԲՈՒՆԱԳՐԱՌՈՒՄԸ ՊԵՂԱՍԻՆՈՒՆՈՒՄԸ ԲԱՎԱՔԱՅԻ ՄԸ

Լիբանանեան բանակի հրամանատարութիւնը երէկ ՖԻՆՏԻՆ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերու հրամանատարութենէն ստանձնեց լիբանանցի քաղաքացի ժառանգար Մուհամետ Մուսթաֆան, որ 16 նոյեմբեր 2019-ին Խիսամի հովիտէն ուղղուած էր բռնազրարուած Պաղեստին:

Մուսթաֆա այդ քայլին դիմած էր քանի մը հոգիի միջեւ բախումէ ետք արձանագրուած կրակոցներուն պատճառով:

Բանակի հաղորդագրութեան մէջ նշուեցաւ, որ բանակը համապատասխան դատական ատենակի վերահսկողութեամբ հետաքննութիւն բացած է այս թղթածրարին վերաբերեալ:

Նշեց, որ իսրայէլեան ուժերը յայտարարած էին, որ գինուորական դիտակները նշմարած էին, թէ Լիբանանէն անհատ մը մուտք կը գործէ իրենց տարածքը, եւ զայն ձերբակալելէ ետք հետաքննութիւն բացած էին:

ԱՄԵՐ ՖԱԽՈՒՐԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՉՆԵՐԿԱՅԱՑԱՒ

Լապաթիեի Արդարութեան պալատին դիմաց երէկ մեծ թիւով քաղաքացիներ, որոնց մաս կազմեցին նաեւ Խիսամի բանակի նախկին արգելափակուածներ, նստացոյց մը կատարեցին՝ պահանջելով Ամեր Ֆախուրիի դէմ մահապատիժի վճիռ արձակել:

Երկար սպասումէ ետք, դատարանը տեղեկ պահուեցաւ, որ Ներքին ապահովութեան ուժերը Ֆախուրիին չեն կրցած փոխադրել՝ անհանգստութեան պատճառով:

Յետեւաբար Ֆախուրիի դատավարութեան շնորհակալացաւ:

Նշեց, որ Ամեր Ֆախուրիին, Միացեալ Նահանգներէն Լիբանան եկած էր եւ Ընդհանուր ապահովութեան ընդհանուր տնօրէնութեան կողմէ ձերբակալուած՝ Իսրայէլի հաշուոյն գործակալութեան յանցանքով:

«ԱԶԳԱԿ»-Ի ՖՈՒՆԿԻՆ

- Լիբանանի ներկայ պայմաններուն մէջ քաջալերելով «Ազգակ»-ի աշխատանքները - ՏԵՐ ԵՎ ԵՎԻՈՒՆ ԶԱԿՈՐ ԵՎ ՏԻՐՈՒՄ ԳՐԱՆԻՍՆԱԿԻ (Զանաւոր) 150\$

Լիբանանի Տղայնակներու Զայրեակցական Միութիւն ԱՆԿԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ

Տղայնակներու հայրենակցական միութեան անդամական Ընդհանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ չորեքշաբթի, 20 նոյեմբեր 2019-ին, երեկոյեան ժամը 6:00-ին, Պուրճ Շամուտի Զայրակցութեան Մեթոդական Բարձրագոյն վարժարանի «Ֆարաճեան» սրահին մէջ:

- Օրակարգ.- Ընթացաւոր վարչութեան նիւթաբարոյական եռամսյա գործունէութեան քննարկում: - Նոր վարչութեան ընտրութիւն - Զիրաբարութիւն

ԾԱՆՕԹ.- Ներկայներուն թիւը մեծամասնութիւն պիտի նկատուի երեկոյեան ժամը 6:30-ին:

ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԻՈՒԹԻՆՆԵՐՈՒ ԵՎ ԱՆՀԱՏՆԵՐՈՒ ՈՒՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Այն միութիւններն ու այն անհատները, որոնք կ'ուզեն դասախօսական ձեւերով օգնել ընդունելութիւններու համար «Ազգակ»-ի «Փինիկ» սրահը օգտագործել, կրնան հեռաձայնել «Ազգակ»-ի խմբագրատուն, հեռ. 258526-260115-241274, երկուշաբթիէն ուրբաթ օրերը, երեկոյեան ժամը 5:30-էն մինչեւ ժամը 7:30:

ՄԻՆՉ ԺՈՂՈՎՐԿԱՅԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

ժողովրդային շարժումի ներկայացուցիչներ խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պըրրիին յանձնեցին ելեմտական ոճիրներու յատուկ դատական ատենակի ստեղծելու օրինագիծին վերաբերեալ որոշ բարեփոխումներ:

Պըրրիի խոստացաւ այդ առաջարկները ամենէն արագ միջոցին սերտել եւ զանոնք նկատի ունենալ:

Միւս կողմէ, Պըրրիի յայտնեց, որ ինք տակաւին գրաւը կը դնէ հրաժարեալ վարչապետ Սաատ Յարիրիի վերադարձին եւ նոր կառավարութեան կազմութեան վրայ: Ան նշեց, որ նոր նախարարաց խորհուրդը կազմելու իմաստով ստաճած է ամէն ինչ, սակայն որեւէ ատեն կրնան տրուութիւններ արձանագրուիլ:

Պըրրիի ներկայ կացութիւնը որակեց շատ վտանգաւոր՝ նկատել տալով, որ Լիբանան կը նմանի Նաուո մը, որ աստիճանաբար կ'ընկղմի: Ան ատելցուց, որ եթէ կարելի չըլլայ անմիջական քայլեր որդեգրել, ապա այդ նաեւ ամբողջութեամբ պիտի ընկղմի:

Անկի ուշ Պըրրիի կոչ ուղղեց կազմելու 20 նախարարներ բաղկացած կառավարութիւն մը, որուն 6 նախարարները կը ներկայացնեն քաղաքական ուժերը, իսկ 14-ը կը ներկայացնեն մասնագէտները:

Յրաժարեալ վարչապետ Սաատ Յարիրի երէկ յետմիջօրէին Կերդուրական Պէյրութի իր բնակարանին մէջ նախագահեց Մուսթաֆայի հոսանքի քաղաքական գրասենեակի ժողովին, որուն ընթացքին քննարկուեցան

Լիբանանի մէջ տեղի ունեցող քաղաքական իրադարձութիւնները, յատկապէս կառավարութեան կազմութեան վերաբերող մանրամասնութիւնները:

Յարիրի հաստատեց մասնագէտներու կառավարութիւն մը կազմելու տեսակետին իր կառչածութիւնը, ինչպէս նաեւ ընդգծեց վարչապետի նշանակման պարտադիր խորհրդակցութիւնները կատարելու անհրաժեշտութիւնը:

Յարիրի հեռաձայնային հաղորդակցութիւն մը ունեցաւ Մըլիմէ Խալաֆի հետ եւ շնորհակարտեց զինք՝ Պէյրութի Իրաւաբաններու սենտիքայի նախագահ ընտրուելուն առիթով:

Իր կարգին, խորհրդարանի փոխնախագահ Էլի Ֆըրզլի երէկ կէսօրէ առաջ խորհրդարանին մէջ հրաւիրեց մամուլը ասուլիսի մը, որուն ընթացքին յայտնեց, թէ հանրային կարծիքը կը խնդրէ օրէնքներ վաւերացնել, ինչպէս նաեւ կ'առաջարկէ օրինագիծեր, որոնք պէտք է ամենէն արագ միջոցին ուսումնասիրուին: «Այս նպատակով մը, որ խորհրդարանը անցեալ երեքշաբթի օր հրաւիրած էր օրէնսդրական կոմիտիի մը, որ յետաձգուեցաւ եւ տեղի պիտի ունենայ վաղը», ըսաւ ան:

Ֆըրզլիի հերքեց այն տեղեկութիւնները, թէ համաներումը կ'ընդգրկէ լիբանանցի բանակայիններու դէմ յարձակում գործած ուժաբարձրներուն ազատ արձակումը:

Ան նշեց, որ պիտի առաջարկուի նաեւ ընտրական նոր օրէնք մը, որուն մէջ նկատի պիտի առնուի լիբանանցիներուն կամքը եւ Լիբանանը քաղաքացիական պետութեան ուղիին վրայ դնելու կարեւորութիւնը:

Հատարմութիւն դիմադրութեան պլոքի երեսփոխան Հասան Ֆատուլլայ յայտնեց, որ իրենք դատական իշխանութիւններուն տրամադրած են շարք մը թղթածրարներ, որոնք կը վերաբերին փտածութեան, սակայն ցարդ ոչ մէկ փտածի բանտարկութիւնը վկայած:

Ան հաստատեց, որ հաշտութեան կանչելու հովովոյքը կարելի է յաջողցնել միայն օրինական գործառնութիւններու ընդմէջէն:

Ֆատուլլա յայտնեց, որ իրենք Ազատագրում եւ բարգաւաճում պլոքին հետ միասնաբար խորհրդարանին ներկայացուցած են օրինագիծ մը, որով 1992-էն սկսեալ Լիբանանի կառավարութիւններուն անտրամակցած բոլոր նախարարներուն անձեռնմխելիութիւնը կը վերացուի:

Ֆատուլլա պահանջեց ներկայ եւ նախկին նախարարները հաշտութեան կանչել եւ այդ պարտականութիւնը դատական իշխանութիւններուն վստահիլ:

Ան ողջունեց լիբանանցի ժողովուրդին արդար պահանջները՝ անէլցնելով սակայն, որ կան արտաքին կողմեր, որոնք կը փորձեն ժողովրդային շարժումը շահագործել եւ քաղաքական ճնշումներ բանեցնել երկրին վրայ՝ ելեմտական կարգ մը գործառնութիւններու միջոցով՝ ամբողջական տղարի բարձրացումին կամ տղածին ընդմէջէն:

Ֆատուլլա հաստատեց, որ նոյնիսկ եթէ կառավարութիւնը հրաժարած է ընթացիկ հարցերու կառավարութեան պարտականութիւններէն եւ սղածին դէմ պայքարել:

ՆԱԽԱԳԱՅ ԱՌԻՆ ՏԱՎԻՆ ԶԵՃԵՆՑ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ՆԵԱՆԱԿԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒ ԹՈՒԿԱՆԸ

Հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Աուն երէկ շարունակեց վարչապետի նշանակման իմաստով սկսած իր հանդիպումներն ու հաղորդակցութիւնները, սակայն անոնք տակաւին առիթ չտուին նախագահին՝ խորհրդարանը պարտադիր խորհրդակցութիւններու հրաւիրելու:

Հանրապետութեան նախագահը հաստատեց, որ յաջորդ կառավարութիւնը պէտք է ըլլայ մասնագէտներէ եւ քաղաքական անձնակազմութիւններէ բաղկացած կառավարութիւն մը, որովհետեւ կառավարութեան աշխատանքը ապահովելու համար պէտք է քաղաքական հովանաւորութիւն ստանալ:

Հանրապետութեան նախագահութեան մօտիկ աղբիւրներ հաստատեցին, որ նախագահ Աուն համոզուած է, թէ քաղաքական ղեկավարութիւնները կրնան ներքին լուծումներու յանգիլ՝ առանց արտաքին աշխարհին թելադրանքները սպասելու:

Նախագահական պալատի տեղեկատուական գրասենեակը հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ նշուեցաւ, որ նախագահ Աուն արձարած է 18 թղթածրարներ, որոնք միտնուի, զեղծարարութեան եւ դրամի լուծումի իմաստով կասկածելի հարցեր են:

- 1) Պէյրութի միջազգային օդակայանի ազատ շուկայի ներդրումի թղթածրարը, 2) «Զազիսո տիւ Լիպան»-ի թղթածրարը, 3) Երեսփոխան

ժամիլ Սէյիտի կողմէ կաշառակերութեան մասին Չինուորական ատենակի մօտ կառավարութեան ներկայացուցիչ դատախազին փոխանցուած թղթածրարը, 4) «Ռաֆիք Յարիրի»-ի անունան հիւանդանոցին մէջ քաղաքացիական ղեղորայքը գործածութեան ժամկէտը աւարտած դեղերով փոխարինելու թղթածրարը, 5) Զ. Պ. Է.-ի կողմէ Լեռնալիբանանի մէջ 38 կայուած գնելու թղթածրարը, որ դրամի լուծումի եւ ահաբեկչութեան ֆինանսատրուի կասկածներ պատճառած է, 6) «Թ. Խ.» ընկերութեան կողմէ ստորագրուած կասկածելի համաձայնութեան մը թղթածրարը, 7) Պէյրութի միջազգային օդակայանին մէջ կասկածելի համաձայնագիրներու թղթածրարը, 8) Քաղաքացիական պարտականութիւններու եւ իրաւունքներու ու աշխատանքի ազատութեան կաշկանդումներուն, ինչպէս նաեւ իշխանութեան կողմէ օրէնքներու գործարարութեան խախտումին եւ հանրային կայունութեան շահագործումին թղթածրարները, 9) Ռամլէթ Պայտայի մէջ կոյաջուրերու ողողումին թղթածրարը, 10) Ընկերային ապահովագրութեան ազգային սնտուկին գումարները միտնուած թղթածրարը, 11) Առողջապահութեան նախարարութեան արտակարգ սակերով դեղորայք պարտադրելու թղթածրարները, 12) Պէյրութի Նահահանգիստին մէջ ներդրումները տնօրինող ժամանակաւոր խորհուրդին կողմէ անկարգութեան պատկանող գումարներուն միտնուած թղթածրարը, 13) Հաղորդակցութեան միջոցներու մարզին մէջ արձանագրուած օրինականութիւններու թղթածրարը, 14) Արդարութեան նախարարութեան կողմէ կառավարութեան փոխանցուած «Օժեր»-ի պայմանագիրներուն թղթածրարը, 15) Դատախազները վերադատ ատենակի մօտ հաշտութեան փոխանցելու թղթածրարը, 16) Սպայից վարժարանին մէջ միջնորդութեամբ ուսանողներ արձանագրելու թղթածրարը, 17) եւ 18) Ինքնաշարժներու քննութեան ու մեքանիքի թղթածրարները:

ԴԱՏԱՎԱՆ ԻՆՎԵՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԼՃՈՒՑ ԵՆ ԱՇԽԱՏԱՆԻ

Նախկին նախարար Մուհամետ Սաֆատիի տեղեկատուական գրասենեակը երէկ հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ նշուեցաւ, որ «Չէթունա պէյ»-ի թղթածրարին առումով Սաֆատիի դէմ ինչպէս ամբաստանութիւններուն պատճառով, Սաֆատի երէկ այցելած է ելեմտական հարցերու ընդհանուր դատախազ Ալի Իպրահիմի, որուն ներկայացուցած է «Չէթունա պէյ»-ի թղթածրարին մանրամասնութիւնները:

Դատախազ Ալի Իպրահիմ հարցաքննութեան հրաւիրեց կապալառու Յիշամ Իթանին՝ հաղորդակցութեան միջոցներու ֆայալը օսիթիքի թղթածրարին գծով:

Միւս կողմէ, լրագրող Սալէմ Չահրան երէկ այցելեց ընդհանուր դատախազ Դասսան Օուէյտաթի, որուն տրամադրութեան տակ դրամ կոյաջուրերու թղթածրարը, որուն ծախքը հասած է շուրջ մէկ միլիար տոլարի:

Չահրան առաջարկեց, որ ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու, ինչպէս նաեւ կենսուրդի նախարարները, զոյգ նախարարութիւններուն ընդհանուր տնօրէնները, նահանգապետները, ինչպէս նաեւ Բարգաւաճման եւ վերաշինութեան խորհուրդի պատասխանատուներն ու կապալառուները հաշտութեան կանչուին:

Չահրան դատախազ Օուէյտաթին ներկայացուց կոյուղիներու մարզին տնօրինման վերաբերեալ իր ունեցած բոլոր քարտէսները, տեղեկութիւնները եւ միտնուած գումարներուն մասին փաստերը:

ՑՈՑՑԵՐԸ ԴԱՐԻՇԵԱՆ, ԲԱՑԻ ԹՐԻՓՈՒԼԻՆ

Երէկ ամբողջ օրուան ընթացքին Լիբանանի մէջ ժողովրդային շարժումին կազմակերպած ցոյցերը դարձան Էլն, բացի Թրիփոլիէն, ուր մեծ թիւով ցուցարարներ համախմբուեցան եւ պատրաստակամութիւն յայտնեցին կասկածելու այսօր Պէյրութի մէջ տեղի ունենալիք խորհրդարանին նստեց արգիւնելու ցոյցին:

Նշեց, որ առաւօտեան Պալատէքի, Շորա-Տահր Պայտարի, ժողովարի, Թրիփոլի, Շեքքայի, Ըհլիկի եւ Պէյրութի բոլոր ճամբաները բաց էին:

Ցուցարարները վերաբացած էին նաեւ Ռիսիկ կամուրջը, ինչպէս նաեւ Զասքասի եւ Թայունէի ճամբաները, որոնք փակ էին:

Փակ մնացին Չահլիէ, Արեմոնեան Պեքայի, Թաթիթայի, Զապ Էլիասի, Շուպ Ժնինիի, Մարժի, Դազզի, Ասատնայէի, Թալալայայի եւ Մասնայի, ինչպէս նաեւ Զալպա-Աքքարի, Ապտի, Պըտատուի եւ Թրիփոլիի Նոր հրապարակին ճամբաները:

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԵՐԸ ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՎԵՐԱԲԱՆԱՆ ԻՐԵՑ ԴՈՆԵՐԸ

Դրամատուներու պաշտօնէաներու սենտիքաներու համադաշնակցութեան նախագահ ժող. Յաճ Յայտնեց, որ դրամատուները այսօր պիտի վերաբանան իրենց դռները՝ նկատի ունենալով, որ Դրամատուներու միութիւնը ապահովական ծրագիր մը երաշխաւորած է դրամատուներուն եւ անոնք պաշտօնէաներուն աշխատանքին անվտանգութեան համար:

Դրամատուներուն մէջ պահ դրուած գումարներուն մասին ոչ մէկ մտավախութիւն գոյութիւն ունի:

Ան կէսօրէ ետք յայտարարեց, որ դրամատուները պիտի կասեցնեն իրենց գործադրելը՝ հաստատելով, որ բոլոր դրամատուներուն համար այսօր աշխատանքային սովորական օր է:

Դրամատուներու միութիւնը իր կարգին հաստատեց, որ Լիբանանի մէջ գործող բոլոր դրամատուները այսօրուընէ սկսեալ կը վերադառնան իրենց սովորական աշխատանքին:

Երեկոյեան ժամը 7:30-ին Դրամատուներու միութիւնը հրապարակեց այլ շրջաբերական մը, որուն մէջ յայտնեց, թէ հակառակ իրենց որոշումին, թէ այսօր դրամատուներուն դռները բաց պիտի ըլլան, երեկոյեան շրջանառութեան մէջ դրուեցան ցոյցերու եւ ճամբաներ փակելու կոչեր: «Այդ կոչերուն լոյսին տակ, Դրամատուներու միութիւնը ցոյցերու վայրերուն մէջ գտնուող դրամատուներէն իւրաքանչիւրին տնօրէնին հայեցողութեան կը ձգէ դրամատուը բանալու կամ փակ պահելու որոշումը», նշուեցաւ շրջաբերականին մէջ:

ՀԱՐՈՒՆ. «ՀԻՄՆԱԴԱՆՈՑՆԵՐՈՒՆ ՏՐԱՄԱՐՈՒՄԸ ՑԱՏԿՑՈՒՄԸ ԱՆԲԱՐԱՐՈՒ Է»

Անձնական հիւանդանոցներու սենտիքայի նախագահ Ալէյման Հարուն երէկ շնորհակարտեց Պէյրութի Իրաւաբաններու սենտիքայի նախագահ Մըլիմէ Խալաֆին՝ անոր ընտրութեան առումով:

Միւս կողմէ, Հարուն յայտնեց, որ ելեմտութի նախարարութեան կողմէ Լիբանանի բոլոր հիւանդանոցներուն կատարուած 73 միլիար լ. ոսկիի յատկացումը անբաւարար է եւ հիւանդանոցներուն դիմագրուած տուգանապ չի լուծեր:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԱՄԲ ԼՕՒ-Ի ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿԱՐԶՈՒԹԱՆ

ՅԱՄԱԿ ԳԱՆԻԷԼ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՑ «ԻՆՉՊԷՍ ԳԻՄԱԳՐԱԻԵԼ ՃՆՇՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆԸ» ՆԻԻԹԸ

Շաբաթ, 16 նոյեմբեր 2019-ին, առաւօտեան ժամը 10:30-ին, կազմակերպութեամբ ԼՕՒ-ի Շրջանային վարչութեան, շահեկան դասախօսութիւն մը տեղի ունեցաւ ԼՕՒ-ի «Արաքսի Պուլ-ըլուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնի «Թնճուկեան» սրահին մէջ: Օրուան դասախօսն էր վարուելակերպի հարցերու մասնագետ Յասմիկ Դանիէլ:

անհատին վրայ: Սակայն երբ կը ժպտիսք, ասիկա չի նշանակեր, որ հարցեր ու դժուարութիւններ չունիսք եւ առողջ ենք: Յասմիկ Դանիէլ ըսաւ, որ երբ մենք մտայն մէջ ենք, երկար տարիներ նոյն տեղը կը մնանք: Եթէ մենք մեր մտածելակերպը եւ կեանքի ապրելակերպը չփոխենք, մենք մե-

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ ԼՕՒ-ի Շրջանային վարչութեան անդամ Նազելի Աւագեան: Ան յայտնեց, որ մեր օրերուն, յատկապէս վերջին ժամանակաշրջանին մեր ընկերութիւնը կը դիմագրաւ գանազան դժուարութիւններ, որոնք մէջ առաջին կարգին կու գայ ճնշումները: Ընդունաձեւութիւն ընտանեկան հարցեր դիմագրաւելու հետեանքով, աշխատանքին մէջ, ընկերութեան մէջ, դպրոցին մէջ թէ այլուր: Ան նշեց, որ այս մտահոգութիւններէն մեկնած, Շրջանային վարչութիւնը ուզեց իր յարկին մէջ հրաւիրել Յասմիկ Դանիէլը, որպէսզի իր ցուցմունքներով ուղղութիւն տայ ներկաներուն՝ դիմագրաւել կարեւարու համար ճնշումներէն երեւոյթը: Ա. Աւագեան մատնանշեց պատահին վրայ գրուած ծանօթ նշանաբանը, որ «կրնաս հասնիլ ամէն ինչի, որուն դու կը հաւատաս», եւ հաստատեց, որ դասախօսը կը հաւատայ, որ իւրաքանչիւր մեր ունեցած հարցերն ու դժուարութիւնները կրնանք դիմագրաւել անոնց մասին գրուելով, մենք մեզ կերտելով, գարգացումով, միշտ կարողաւով:

Նազելի Աւագեան

Յասմիկ Դանիէլ

Այս հրաւիրեց դասախօսը ներկայացնելու «Ինչպէ՞ս դիմագրաւել ճնշումները» սիրով: Յասմիկ Դանիէլ յայտնեց, որ կինը ուժը եւ կարողութիւնը ունի կառավարելու ամբողջ շրջապատը: Դասախօսը նշեց, որ երկու տեսակ վարուելակերպի կառավարում կայ՝ ջղայնութիւն եւ ճնշումներ: Չղայնութեան պարագային մեր ներքին հոգեվիճակէն դուրս ելող վարուելակերպն է, իսկ ճնշումներին մէջ այն է, երբ արտաքին ազդակներ կ'ազդեն մեր վարուելակերպին վրայ: Ան նշեց, որ մեր ուղեղը կրնայ կառավարել ամէն վարուելակերպ: Այսպէս մը բնորոշելու համար ըսաւ, որ դեպքը կը պատահի (որուն հետ անմիջական առնչութիւն չունիսք), որուն կը յաջորդէ մտածելու ձեւը դեպքին հանդէպ, ապա հոգեկան վիճակ կը ստեղծուի, եւ վերջապէս կ'ունենանք սխալ վարուելակերպ: Դասախօսը յայտնեց, որ որեւէ հարցի պարագային մտածելու ձեւը պետք է փոխել:

Յասմիկ Դանիէլ թուեց այն միջոցները, որոնցմով կարելի կ'ըլլայ ճնշումներէն հեռու մնալ: Առաջին՝ որեւէ դեպքի պարագային նախ պետք է մտածել եւ ուղեղը մարգելել, որպէսզի տարբեր իմաստ տանք դեպքին: Երկրորդ՝ մարգելեց ընել առօրեայ դրութեամբ: Բժշկական առումով փաստուած է, որ մարգալեց մեր ճնշումներինը դուրս կը հանէ մարմնէն: Երրորդ՝ առողջ սննդականոնի հետեւիլ: Ան նշեց, որ վնասակար ուտելիքը թոյլ կը մտնէ մեր մարմնին մէջ: Չորրորդ՝ ընթերցանութիւն: գիտականօրէն փաստուած է, որ ընթերցանութիւնը 68 առ հարիւր դրական ազդեցութիւն ունի մեր վրայ, որ մեր արեան շրջանառութիւնը լաւանայ, եւ մեզ կը հանդարտեցնէ երաժշտութենէն աւելի: Ան յայտնեց, որ ինք բացած է կիներու յատուկ պուք ջլապ, ուր ամէն մարդ գիրք մը կ'առնէ, կը կարդայ, եւ ամիսը անգամ մը անոնք կը հաւաքուին գրուցելու եւ կարծիք տալու իրենց կարդացած գիրքին մասին: Ան հանձնել է օգտաշատ նկատեց այս նախաձեռնութիւնը: Հինգերորդ՝ հանրային աջակցութիւնը (social support): Սովորութիւն պետք է դարձնել գիրք ողջագուրել փաթեթելով իրարու, որ ժպտի մը եւ հանդարտութիւն կը փոխանցէ անհատին: Վեցերորդ՝ յետաձգել: Պետք է փորձենք օրինակ դառնալ իրարու եւ մեր օրինակով մեր շրջապատը մղել աշխատանքի: Մարդկային ուղեղը շատ ծոյլ է: Մենք պետք է փորձենք միշտ ուղեղը աշխատեցնել, մարգել եւ յետաձգել մեր աշխատանքներն ու նախաձեռնութիւնները: Եօթներորդ՝ պետք է արթնցնել անհատապէս եւ հաւաքաբար: Պետք է միշտ արթնել, որովհետեւ ատիկա հոգեկան հանգստութիւն կը շնորհէ անհատին, ճնշումները դուրս կ'ելլէ մեր մարմնէն, եւ շատ լաւ որոշումներ կու տանք: Ութերորդ՝ ներհայեցողութիւնը (meditation): Մենք շատ անցեալին մէջ կ'ապրինք կամ վարուան մասին կը մտածենք, կը մտահոգուինք: Մենք կը մոռնանք ներկան ապրիլ: Ներհայեցողութիւնը մեզի կ'օգնէ, որ ներկան ապրինք: Անով քանի մը վարկեանի մէջ կը հեռանանք մեր անցեալէն եւ ներհայեցող անհատը ուղղութիւններ կու տայ, որ հանգիստ վիճակի մէջ գտնուինք: Տասներորդ՝ շունչ առնել: Շատ կարեւոր է ճիշդ շնչառութիւնը: Ուղեղը երբ ճնշուած կ'ըլլայ, շնչառութիւնը կ'օգնէ, որ հանդարտուինք: Տասնմէկ՝ մենք մեր մտածելակերպով ճիշդ ենք, միջոցներ մեր դիմաց անհատը ուրիշ կարծիք, տեսակետ, գաղափար եւ դիտելու կարողութիւն ունի: Ուրեմն պետք է յարգել նաեւ ուրիշին գաղափարն ու կարծիքը: Տասներկու՝ կերտնացում: Ուր որ կերտնացում, մեր ուժն ու կարողութիւնը այդ նիւթին վրայ կ'ըլլայ: Կերտնացումը շատ կարեւոր է մեր կեանքին մէջ:

Դասախօսը նշեց, որ ամէն առտու մենք մեր ժպտով կրնանք դրական տրամադրութիւն եւ ազդեցութիւն ձգել

զի ջնջալարենք, նոյն տեղը կը մնանք: Մուրը մեր ետին պետք է ձգենք, եւ այդ պզտիկ լոյսը, որ կը տեսնենք, անոր պիտի հետեւանք: Մենք պետք է վստահինք մեր ուժերուն, ջնջենք մէկու մը վրայ: Միշտ դրական մտեցումով պետք է ապրինք մեր կեանքը: Նշեց, որ դասախօսութիւնը շատ հետաքրքրական էր, որովհետեւ ներկայացուցեց լսողատեսողական միջոցով: Ներկաները նաեւ դիտեցին կարծ տեսերիզներ նիւթին վերաբերեալ՝ առաւել հաղորդական դարձնելով նիւթը: Աւարտին ներկաները հարցումներ ուղղեցին Յասմիկ Դանիէլին, որ սպառիչ լուսաբանական պատասխաններ տուաւ այս նիւթին շուրջ: Այս ԼՕՒ-ի Շրջանային վարչութեան ատենապետ Սիլվա Մապուլեան յուշանուիր տուաւ Յասմիկ Դանիէլին: Տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱԿԱԳՆԵՐ...

Ճարուակուած Ա. Էջէն

«Մեր մտահոգութիւնները կապուած են ոչ թէ Իրանի հետ օրինական առեւտուրին, այլ այն հարցերուն, որոնք կը վերաբերին Իրանի կողմէ ահաբեկչական միաւորումներուն պետական մակարդակով աջակցութիւն ցուցաբերելուն: Ասոնք շատ յստակ եւ թիրախաւորաբար ուղղութիւններ են», ըսաւ ան՝ նկատել տալով, որ այդ ուղղութիւններէն դուրս այլ յարաբերութիւններու, օրինական առեւտուրի վերաբերեալ առարկութիւն չունին Միացեալ Նահանգները:

«Միվիլնթեթ»-ի հետ ունեցած գրոյցի մը ընթացքին անդրադարձ կատարուեցաւ Իրանական կողմին հետ համագործակցող հայաստանեան երկու ընկերութիւններուն, որոնք նկատմամբ Միացեալ Նահանգներ այս տարի պատժամիջոցներ սահմանած է: Խօսքը «Մարկեյ» ընկերութեան եւ Երեւանի կապի միջոցներու գիտահետազոտական ինստիտուտի (ԵրԿԿԳԻ) մասին է:

ԹԵՐԻԱՆ ՈՒԱՇԻՆԿԱԹԵՆԸ Կ'ԱՍԲԱՍՍԱՆԵ...

Ճարուակուած Ա. Էջէն

Ան ըսաւ, թէ՛ «կառավարութիւնը երկու ընտրանքի առջեւ էր. կամ տուրքեր հաստատել, կամ՝ ալ լաւ եկամուտ ունեցող հատուածներուն կառավարական աջակցութիւնը դադարեցնել», եւ ընտրեց երկրորդը:

Կառավարութեան բաները Ալի Ռապի յայտնեց. «Ցաւօք, անկարգութիւններ տեղի ունեցած են նաեւ վերջին քանի մը օրերուն: Իրաւապահ մարմիններու քանի մը աշխատակիցներ յարձակումի ենթարկուած են եւ գոհուած», ըսաւ ան:

Իրանի ճարտարարուեստի եւ առեւտուրի նախարար Ռիտա Ռահմանի յայտարարեց, որ պենզինի գինին բարձրացումը երբեք բոլոր ապրանքներուն գինը բարձրացնել չի նշանակեր՝ աւելցնելով, որ հսկողութիւնը խստութեամբ պիտի վարուի գիներու որեւէ խախտումի հետ: Իրանի արտաքին գործոց նախարարութեան բաները Ապաս Մուսաւի Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Մայք Փոմպեյի՝ Իրանի վերաբերեալ յայտարարութիւնները որակեց «կեղծաւորութիւն»:

Կառավարութեան բաները Ալի Ռապի յայտնեց. «Ցաւօք, անկարգութիւններ տեղի ունեցած են նաեւ վերջին քանի մը օրերուն: Իրաւապահ մարմիններու քանի մը աշխատակիցներ յարձակումի ենթարկուած են եւ գոհուած», ըսաւ ան: Գերմանիոյ կառավարութեան բաները Ուլիքիշ Տեմեր Պերլինի մէջ մամլոյ ասուլիսի ընթացքին յայտարարեց. «Մենք մտահոգութեամբ կը հետեւինք իրադարձութիւններու զարգացման, յատկապէս գոհեցու, ձեռնարկութիւններու վերաբերեալ հաղորդագրութիւններուն: Մենք Իրանի կառավարութեան կողմէ կ'ուղղենք՝ յարգելու հաւանքներու եւ կարծիքներ յայտնելու ազատութիւնը: Իրանի մէջ մարդիկ պետք է կարելիութիւն ունենան իրենց դժգոհութիւնը յայտնելու քաղաքական եւ տնտեսական գարգացման վերաբերեալ, ինչպէս նաեւ իրենց կարծիքը յայտնելու ազատ եւ խաղաղ ձեւով»:

Իրանեան «Թասնիմ» լրատու գործա-

նութիւնը կը գրեւորէ:

ՆԱԽԱՐԱՐ ԱՐԱՅԻ ԶԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ...

Ճարուակուած Ա. Էջէն

Նախկին համալսարաններուն մէջ ուսանող ապագայ երկրաչափին բնա պետք չէ ուսուցանել հայերէն, հայերէնի դասաւանդումը անհարկիօրէն կը ծանրաբեռնէ ուսանողները, եւ թէ դպրոցին մէջ ստացած գիտելիքը բաւարար է: ԵՊՀ Հայոց պատմութեան ամպիոնի վարիչ Արտակ Մովսիսեան նշեց, որ իրենք երկու կողմերը պատուար կանգնած մարդիկ չեն:

Ան նշեց, որ զիրենց կը մտահոգէ այն, որ ամբողջ 42 էջնոց նախագիծին մէջ ընդամենը 11 տող յատկացած է Գիտութիւններու ազգային ակադեմիային (ԳԱԿ), ամենէն կենսական նշանակութիւն ունեցող ոլորտներէն կրթութիւնն ու գիտութիւնը մեկտեղուած են տեղ մը, ուր երբեք մեկտեղելի չեն:

Հայաստանի ԳԱԿ-ի պատմութեան հիմնարկի տնօրէն Աշոտ Մելքոնեան ըսաւ, որ դպրոցը ասարտած շրջանաւարտը, որ այսօր գիտուր է, «քապիկ է գիտելիքը»: «Բաներ կան, որ պետք է պարտադրել: Գաւառուած են, որ եթէ օրէնքի նախագիծի այդ կէտը մնաց, պարտադրանքը կ'ընդհատուի, որեւէ դիտողութիւն չէ եղած»:

Advertisement for 'ՍՈՆԱՎԱՃԱՌ' (Sona Vajram) featuring a scale of justice and text about a competition for the best student of the year. It includes dates like 'ՈՒՐԲԱԹ, 29, ԵԱՐԱԹ, 30' and 'ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ, 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2019-ԻՆ'.

ՊՈՒՐԳ ՀԱՄՈՒՏԻ ԲՆԱԿԱՐԱՐՆԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅՔԷՉԸ www.bourjhammoud.gov.lb

ԿՈՄԻՏՅԱՍԻ 150 ԱՄԵԱԿ

ԿՈՄԻՏՅԱՍԻ ԱՐՁԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Կոմիտասի Էջմիածնի լճափին, անթուակիր

Քանի որ այս տարի նշում ենք Կոմիտասի ծննդյան 150-ամեակը, շատ տեղին է ներկայացնելու հետեւեալ տեղեկությունը մեր Մեծ Հանճարի մասին:

Կոմիտասի արձաններ կանգնեցրել են թե՛ Հայաստանում, թե՛ մեր երկրի սահմաններից դուրս: Երեւանեան արձաններից զատ՝ առաւել յայտնիներից են Փարիզում (քանդակում Դաւիթ Երեւանցի) եւ Վահարշապատում (քանդակագործ Երուանդ Քոչար) գտնուող արձանները: Երեւանում Կոմիտասի երկու արձան կայ: Մէկը մահարձան է՝ Կոմիտասի անուն գրասպասարանի պաշտոնում, երկրորդը՝ Երաժշտանոցի դիմաց գտնուող պուրակում: Մահարձանը Կոմիտասի շիրմին է դրուել նրա մահուանից աւելի քան երկու տասնամեակ անց՝ 1955-ին:

1936-ին Կոմիտասի յուղարկաւորութեան փաստն իրարանցում էր առաջացրել այդ տարիների իշխանական շրջանակներում, խորհրդային իշխանութիւններն անգամ հրահանգում են հանել Կոմիտասի արձանը: Հրահանգն, ի հարկէ չի կատարուում, եւ Կոմիտասի շիրմը տապալաւորուում է մինչեւ 1955 թ.:

Մահարձանի քանդակագործը Արա Յարութեանն է: Դա քանդակագործի դիպլոմային աշխատանքն է եղել, իսկ արձանի պատկերներն ու յայտնուելը հետաքրքիր պատմութիւն ունի:

Քանդակագործի որդին Արամ Յարութեանն է, որ երբ հայրը որոշել է որպէս դիպլոմային աշխատանք Կոմիտաս քանդակել, մտքովն անգամ չէր անցնում, որ այն յետոյ պատկերուում է յայտնուելու: Այն տարիներին նրա այդ որոշմանը հասանում է տուել արուեստանոցի ղեկավար, քանդակագործ Սուրեն Ստեփանեանը, աջակցել է նաեւ քանդակագործ Արա Սարգսեանը: Սակայն եղել են նաեւ մարդիկ, որոնք փորձել են նրան տարհանալ, զգուշացրել են, որ տհաճ անակնկալներ կարող են լինել: Բայց ապագան քանդակագործին տհաճ անակնկալի փոխարէն՝ հաճելի անակնկալ է մատուցում: **Դիպլոմային** գերազանց պաշտպանելուց յետոյ քանդակագործը քաղաքային խորհրդի ներկայացուցչի կողմից առաջարկ է ստանում աշխատանքը պրոնզի վերածելուց յետոյ տեղադրել Կոմիտասի գերեզմանին: Մահարձանը Արա Յարութեանի Կոմիտասի առաջին, բայց ոչ վերջին կոթողային քանդակն է:

Մահարձանի տեղադրումից 33 տարի անց մայրաքաղաքի կենտրոնում՝ Երաժշտանոցի դիմացի պուրակում յայտնուում է Արա Յարութեանի երկրորդ Կոմիտասը: Հենց այդ պուրակում Կոմիտասի արձանը տեղադրելը եղել է ՀԿԿ Կենտկոմի առաջին քարտուղար Կարեն Դեմիրճեանի առաջարկը: Նա ուզում էր, որ քաղաքի կենտրոնում մեկտեղուելին Մարտիրոս Սարգսեանի, Արամ հաջատրեանի եւ Կոմիտասի արձանները... Եթէ պատկերում դրուած մահարձանը տեղադրուել է առանց մրցոյթի, ապա պուրակի արձանի համար յայտարարուած մրցոյթին մեկ տասնամեակից աւելի աշխատանք էր ներկայացուել:

Դեմիրճեանը երկար կանգնելով Ա. Յարութեանի

րուպիւնեանի աշխատանքի առջեւ՝ քանդակագործին նախնորդի է համարել «ամուր ստաձ» Կոմիտասին յաւերժացնելը: Այստեղ արդէն ի յայտ է գալիս ինդիվիդուալ ծառայի որպէս նատարան: Օգնութեան է գալիս Կոմիտասեան երաժշտութիւնը: Երբ ծայրասփիւռը հաղորդեց Կոմիտասի «Ճիրանի ծառ» երգը, մէկ էլ հայրս ասաց՝ գտայ, գտայ, Կոմիտասը ծիրանի ծառի վրայ կը նստի»: Գնաց Հոկտեմբերեանի շրջանից մի տապալումս ծիրանի ծառ գտաւ, բերելու ու ձուլեց պրոնզից: Այնպէս որ, Կոմիտասը նստած է տապալումս ծիրանի ծառի վրայ, վերջինում է Արամ Յարութեանը:

Արձանի բացումը տեղի ունեցաւ 1988թ. յունուարին: «Ակնկալում էինք ճոխ, մեծ բացում, սակայն չգիտէինք, որ արդէն շարժման սկիզբն էր, խմորումներ կային, որոնցից մենք տեղեակ չէինք, իսկ քաղաքական ղեկավարութիւնը գիտէր», ասաց մեր գրուակիցը: Այնուհանդերձ, այս հանգամանքը չի խանգարել, որ քանդակագործը մեծ ուրախութիւն ապրի նոյն պուրակում նրա երկու աշխատանքներն են՝ Սայաթ-Նուպայի աղբիւր-յուշարձանը եւ Կոմիտասի արձանը:

Պուրակը երեւանցիների ամենասիրելի վայրերից է: Այստեղ յաճախ բացօթեայ համերգներ են կազմակերպում:

Արամ Յարութեանը պատմեց, որ ժամանակին այստեղ յաճախ էր լինում նաեւ իր հայրը. «Գալիս, պատում էր, **թեքնիք** խնդիրներով էր հետաքրքրուում, ջուրը տուեցին, չտուեցին, աղբիւր-յուշարձանի վրայ ջուրը կը հոսի, կը գնայ քարերի արանքը, քարերը իրարից կը հեռանան: Ես էլ եմ յաճախ թռչնակիս հետ լինում այդ պուրակում», ասում է Ա. Յարութեանը: Կոմիտասի անունն է կրում նաեւ մայրաքաղաքի բաժնի պողոտաներից մէկը: Այն քաղաքի Չէրյուն թաղամասը կապում է Բարեկամութեան հրապարակի հետ:

Կոմիտասի պողոտան նախապէս կոչւել է Արաբկիրի 24 փողոց, սակայն ներկայիս երկարութիւնը չի ունեցել: 1951 թ. դրան է միացուել Արաբկիրի 62-րդ փողոցը՝ իր նրբանցքներով, իսկ 1977 թ. մարտի 9-ի որոշմամբ այն դարձել է Կոմիտասի պողոտայ:

Հաւաքեց ու ներկայացրեց, ԱՐՄԻՆԷ Կ. ԿՈՒՆՎԱԾԵԱՆ

ԿՈՄԻՏՅԱՍ ՎԱՐԳԱՊԵՏ

(ՍՈՂՈՍՏՈՆ ՍՈՂՈՍՏՈՆԵԱՆ) 1869-1935

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾ ԼՈՒՍԱԿՈՒՐԻՉԸ

Անուններ կան, որոնք ազգ մը կը ներկայացնեն: Անուններ ալ կան, որոնք ճակատագրական են եւ մեզ կը թարգմանեն:

Կան նաեւ անուններ, որոնք թե՛ մեր հոգիին եւ թե՛ մեր լեզուին կը պատկանին:

Այս անունները մեզմէ աւելի կանուխ ծանօթ են ամեն բանի, անոր համար եկան եւ կերտեցին մեր երկիւնը, խորութեամբ եւ նոյնքան ալ պայծառութեամբ միաժամանակ դաշնաւորեցին մեր ձայնն ու ըսելիքները եւ դարձան ոչ միայն անձ, այլեւ՝ հայութեան նոր օր, նոր կեանք եւ ազգի վերածնունդի սատարող նոր կամք:

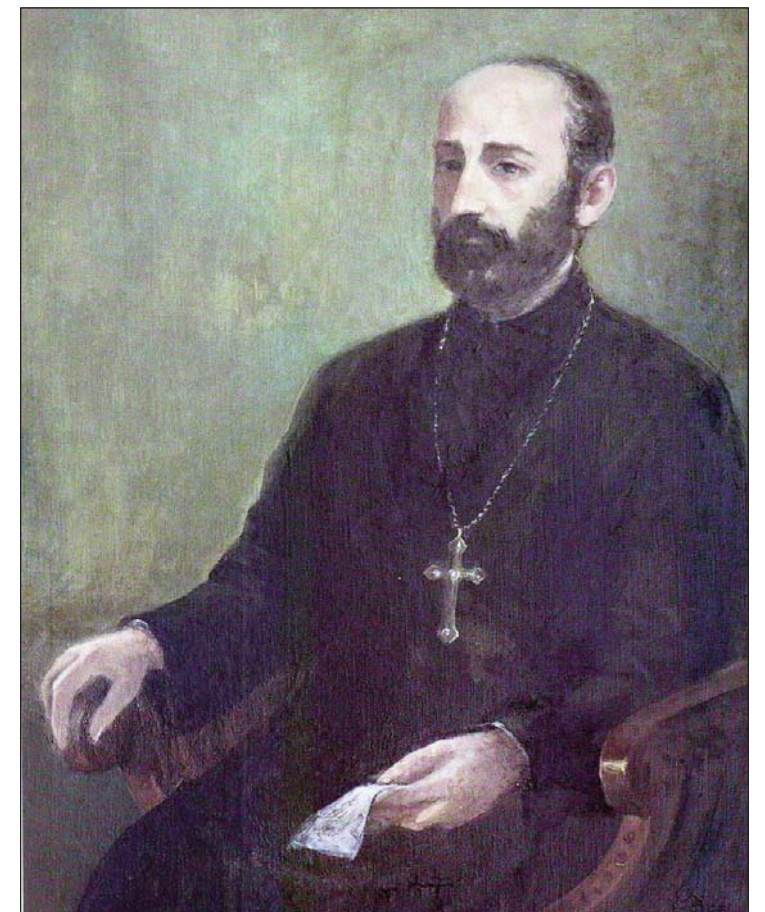
Ահա այդ անուններն են՝ ԿՈՄԻՏՅԱՍ Վարդապետ:

Անուն մը՝ պարզ եւ խորունկ: Մեր ժողովուրդի երկնքն փրթած անուն մը: Գիտակից: Մեծ հայ մը՝ ամեն բանէ առաջ եւ մեծ տաղանք: Մինակը իր ժողովուրդը կերակրեց երգով ու աղօթքով:

Շատ մօտ է մեզի այս շքեղ անունը: Հարազատ: Արդար: Շատ լսած է խօսած ենք անոր հզօր կերպարանքին մասին: Ան իբրեւ ջերմ հաւատացող մը իր ազգին արժեքներուն՝ մեզի հայ երգը սորվեցուց: Քիւթախիցայի այս որբ տղան յանուն ազգին երգեց, սորվեցուց ճանձնալ հայը գիւղացին, սերը, բնութիւնը: Այլ խօսքով, ան դարձաւ մեր երկնքն ձայնը: Եղաւ անոնցմէ, որոնք շուտ կը կերտեն իրենց դէմքը:

Եղաւ մեծ հայրենասեր: Ինք կանուխէն չգիտած էր աշխարհն ու մեծութիւնը, որովհետեւ հայ մտքի եւ հոգիի լոյսը դարձուցած էր մեր աղօթագիրքը:

Իր տեսած հայ գիւղացին եւ հայ գեղջուկը ուրիշ էին: Մենք չէինք տեսած, ոչ ալ կրնայինք տեսնել: Ինք է՛լ կը տեսներ է՛լ կը խօսեր է՛լ կ'երգեր: Իր շունչը բերաւ՝ խառնելու մեր կեանքին եւ նոր հորիզոններ բանալու մեր աչքերուն առջեւ:

Գեորգ Բաշինջաղեան, Կոմիտասի դիմանկարը, անթուակիր

բարի վարդապետ: Բացառիկ մարդ, սաստիկ մտածումներու տեր՝ ներքին ու շտեմարած, գտաւ, իր մտքին մէջ հիւսեց: Իր գործիքները եղան՝ հայուն ցաւը, սերը, վիշտը, ուրախութիւնը: Միտք, սիրտ, հոգի եւ ոգիի հրդեհումներով:

Կոմիտաս՝ վանքերու երկրին մէջ մեծ վանական: Եղաւ ու չկան իրեն չափ եւ հաւասար մարդիկ: Հայաստանը երբեք չունեցաւ իր նմանը, իրեն չափ խորունկ բարձունք, հոգեկան արտազայտութիւն եւ սքանչազոյց:

Իր ժողովուրդը իր տաղանդին մէջ կ'ապրի երգին ջերմութիւնը, որուն հաւասարը չկայ ուրիշ ազգի մէջ, պարապ տեղ մի՛ փնտռեք:

Մեր երաժշտութեան, երգին եւ ձայնին Մետրոպ Մաշտոցը, եւ ինչո՛ւ չէ, նաեւ՝ Հայ ժողովրդական երաժշտութեան Մեծ Լուսաւորիչը: Իրեն կը պարտիք վերջապէս այս կեցումը, որ հայկական է, հայուն է եւ ազգային է: Իր ազգը իրեն տուած է հարուստ նիւթ, եւ որ միայն հայութեան կը պատկանի: Անոր համար հայու ոգին բազմապատկուեցաւ: Բառ դարձաւ: Դարձաւ ձայն եւ երգ ու հայութեան անջնջելի ճակատագրին մէջ խոր ընդարձակ եւ կիզիչ հեռուները իրար կապող խորունկները միացնող կամուրջ: Չիկնէր երգեցիկներն ու տակաւին կը շարունակէր...

Հանճարեղ եւ մեզ բոլորս զիրար միացնող վարդապետ: Հայ երգի քրմապետ, որ խոր կնիք դրաւ եւ յարատեւորեց մեր տոհմական դաշտերը:

Մեր մեծութիւնն ու հպարտանքն է այս վարդապետը: Ազգային հպարտութիւն: Հերոս: Ազգային ինքնուրոյն դիմագիծի կերտիչ: Ու հաստատապէս՝ քաներորդ դարու Մաշտոց եւ նոյնքան ալ՝ Հայ ժողովրդական երաժշտութեան Մեծ Լուսաւորիչը, որ երգեց հայ ժողովուրդի վիշտն ու ուրախութիւնը՝ հայրենասէր անջնջուն հոգիով ու նոյն այդ հոգիով ներշնչուեցաւ ու ներշնչեց:

Ստեղծեց հայ երաժշտութեան կրօնը ու դարձաւ յօրինող, խմբավար, երգիչ:

Եւ որովհետեւ հանճարի լոյսը կը կրէր իր անձին մէջ, ան պետեց հայ շինականի հոգին եւ հասաւ մեր մշակոյթի արմատներուն: Դուրս հանեց, գտեց եւ մաքրեց մեր ինքնութիւնը բնորոշող դարերու ծանկն:

ԿՈՄԻՏՅԱՍ Վարդապետ՝ Աստուածատուր Հրաշք մը: Որքէն ծնունդ առնող մեծ հանճար: Սլացիկ եւ ուրոյն դպրոց: Իր բնածին տաղանդով, շնորհով, աստուածատուր ծիրով եւ յատկութեամբ ու կարողութեամբ մեր երաժշտութեան պատմութեան մէջ ինքնայատուկ ոգի եւ նկարագիր դնելով՝ ստեղծեց եւ վերստեղծեց ազգային մեր ինքնութիւնը:

Հանճարեղ վարդապետ մը, որ իր ջրօրհնով ակօսեց մեր երաժշտութեան անդամակերպ մէջ ու կարողացաւ իր ժողովուրդի հոգիներուն մէջ արձագանգել ու մինակը մտաւ հայ երաժշտութեան մեծ դռներ:

Եւ սակայն նաեւ՝ տարաբախտ վարդապետ մը, որ իր ստեղծագործ միտքով նաեւ դարձաւ հայ երաժշտութեան անկիւնադարձը՝ իր անձը դարձնելով մեր կեանքի յենարանը:

Ո՛վ որ կ'ուզէ իր ժողովուրդի բարի, սիրոյ, պարզ, խաղաղ, միամիտ դէմքը տեսնել, առանց Կոմիտասի՝ չի կրնար: Որովհետեւ Կոմիտաս մեր ձայնն է: Հայու ձայնը եւ հայ ըլլալու եւ մալու բարձր գիտակցութիւնը:

Այսօր դարձեալ մեծ յարգանքով եւ երկրպագութեամբ կը կենանք իր դէմ չաւարտած վաստակին առջեւ:

Եակակնը. Ի՛նչ աւելցուցած ենք իր անունին, իր կտակին եւ իր պատգամին:

Բայց... անկախ այս բոլորէն՝ բիւր յարգանք իր յիշատակին:

ԳԵՈՐԳ ԴԵՏԻՎԵԱՆ

«ՀՅԴ ԱՐՑԱԽԻ ԿԱՌՈՅՑԸ ՈՒՆԻ ՎՃՌԱԿԱՄՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԻՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒԹԵԱՆ ԶԱՓԱԲԱԺԻՆԸ՝ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԼՈՒ»․ ԴԱԽԻԹ ԻՇԽԱՆԵԱՆ

5 և 6 նոյեմբերին Աթենք գտնուեցաւ Արցախի Ազգային ժողովի պատգամաւոր եւ ՀՀԿ Արցախի Կեդրոնական կոմիտեի ներկայացուցիչ Դաւիթ Իշխանեանը, որուն հետ «Ազատ Օր»-ը ունեցաւ շահեկան հարցազրոյց մը՝ Արցախի մասին։ Ստորեւ կը ներկայացնենք ամբողջական գրոյցը։

«ԱՆՍ ՕՐ»․ Ո՞րն է ներկայիս Արցախի հիմնահարցի իրավիճակը, եւ որո՞ւնք են անոր կարգաւորման հեռանկարները։

ԴԱՒԻԹ ԻՇԽԱՆԵԱՆ․- Արցախի հիմնահարցի մասին խոսելու համար պէտք է շրջանցել ապրիլ 2016-ի ու անոր յաջորդած ժամանակաշրջանը։ Կան քանի մը հանգրուաններ, որոնք մասին մեր հայրենակիցներուն եւ մեր ընթերցողներուն յիշողութիւնը պէտք է վերաթարման։

2016-ի ապրիլին, Ազրայէճանի կողմէ ձեռնարկուած յարձակումը Արարաբաղի ճակատին վրայ, բնականաբար չի կարողանալով ստանալ ռազմական այդ յաջողութիւնները, որ Ազրայէճան կը փակաբեր, փորձեց անգամ մը եւս, ինչպէս՝ նախորդ 20 տարիներու ժամանակահատվածին, դիւնազինուորական ստոր կառուցելու եւ նոր միջոցներ ձեռնարկել։ Մենք Ա. Փեթրոսեանի եւ Վիեննայի մէջ ձեռք բերուած պայմանաւորութիւնները Ազրայէճանի հետ կարող էինք լիարժէք օգտագործել, յստկապէս՝ Արարաբաղ-Ազրայէճան սահմանին վրայ մեր անվտանգութեան համապատասխան առումով, բայց 2018-ին Յայաստանի մէջ տեղի ունեցած իրադարձութիւններու պատճառով որոշակի կը իրավիճակ մը ստեղծուեցաւ։

Արարաբաղի հիմնահարցի բանակցային գործընթացին մէջ։ Ի հարկէ, այդ հիմնարարութիւնները օգտագործուեցան, եւ անգամ մը եւս օրակարգի վրայ արձանագրուեցաւ Արցախի՝ որպէս բանակցութեան մէջ մասնակցի լիիրաւ սնդամի վերականգնման եւ բանակցային սեղանին մտնելու հարցը, ետևկողմ ձեռնարկելու վերականգնման հարցը։ Այստեղ, մենք այսօր չունինք որոշակի տեղաշարժ՝ բացի տարբեր յայտարարութիւններէն եւ տարբեր տեսակետներու յայտնումէն։ Թերեւս մենք ակասատես ենք հիմնահարցի առումով որոշակի փակուղային իրավիճակի մը։ Բացի համանախագահներու տարածաշրջանին մէջ կատարուող այցելութիւններէն՝ ունինք Յայաստանի Հանրապետութեան եւ Ազրայէճանի արտաքին գործոց նախարարներու մակարդակով հանդիպումներ եւ որոշակի քննարկումներ, որոնք կարելի է համարել բանակցութիւններ, ինչպէս նաեւ՝ Յայաստանի Հանրապետութեան վարչապետի եւ Ազրայէճանի նախագահի միջեւ տեղի ունեցող հանդիպումները այս կամ այն զազաթնաժողովի կամ միջազգային ատենակազմի՝ միջնորդման կողմէ ձեռնարկուած համադրուածներու արդիւնքները։

Ամփոփելով հարցը՝ պիտի արձանագրեմ, որ մենք թերեւս կը գտնուինք փակուղային իրավիճակի մէջ, բանակցային գործընթաց որպէս այդպիսին՝ չկալ, Արարաբաղ որպէս բանակցային կողմ որեւէ առումով վերադառնալու եւ բանակցութիւններուն մասնակցելու համար ո՛չ միայն Ազրայէճանի հաւանութիւնը չէ ստացած, այլեւ միջնորդական առաքելութիւն իրականացնող երկիրներու կողմէ որեւէ երաշխիք-յայտարարութիւն չէ ստացուած։ Ազրայէճան չի հրաժարուիր իր ռազմական յայտարարութիւններէն եւ պատերազմի միջոցով Արարաբաղի հիմնահարցը լուծելու իր տարբերակը իրականացնելու։ Այս է ընդհանուր կացութիւնը եւ իրավիճակը։

Ստույգ կողմը, պիտի արձանագրեմ, որ Արցախի Հանրապետութեան իշխանութեան պատասխանատուները՝ թե՛ արտաքին գործոց նախարարութիւնը եւ թե՛ նախագահի մակարդակով, արտաքին քաղաքականութեան մէջ կը փորձեն նոր շեշտադրումներ կատարել։ Այդ շեշտադրումները կ'արտացոլեն Արցախի անկախութեան միջազգային ճանաչման հեռանկարներով եւ Արցախի-Հանրապետութեան ճանաչելիութիւնը կը հասցնելու առումով։

«Ա. Օ.»․ Արցախի ներքին կեանքին անդրադառնալով, պիտի խոսեցնէք նկարագրել քաղաքական կեանքը այսօր, ի մասնաւորի՝ 2020-ի նախագահական եւ երեսփոխանական ընտրութիւններու կապակցութեամբ։

Դ. Ի․- Ինչպէս ամէն երկրի մէջ, համապետական ընտրութիւններէն առաջ որոշ ժամանակ մը երկիրը կը ներքաշուի ներքին քաղաքական կեանքին մէջ եւ առաւել կը կերտուինայ ընտրութիւններուն վրայ, նոյնը կը պատահի նաեւ Արցախի մէջ։ Կը գտնուինք 2020 թուականի համապետական ընտրութիւններու նախաշեմին, իսկ այդ ընտրութիւնները պիտի ըլլան նոր սահմանադրութեամբ, մեկ օրուան մէջ՝ նախագահի եւ խորհրդարանական ընտրութիւններ. սահմանադրութեան առաջարկած այդ պայմանները կը իրավիճակ մը ստեղծած են Արցախի յառաջիկայ համապետական ընտրութիւններուն համար։

Այս կողմէն Յայաստանի մէջ տեղի ունեցած իշխանափոխութենէն եւ գաղափարներէն ետք, նաեւ Արցախի ներքին քաղաքական կեանքին մէջ որոշակի տեղաշարժեր տեղի ունեցած են, եւ անկախիցներ կան մեր հասարակութեան որոշ հատուածին մէջ, թէ Արցախի մէջ եւս պէտք է տեղի ունենայ, այսպէս ըստած, իշխանափոխութիւն։ Անշուշտ, այս այլ կիւր մըն է, եւ մենք ականատես եղանք անցնող մէկ տարուան ընթացքին, թէ ո՛ր քաղաքական ուժերու եւ ո՛ր քաղաքական խմբաւորումներու կողմէ այդ բոլորը կը փորձուի դարձնել օրակարգային հարց՝ երկրի ներքին կայունութեան մէջ որոշակի կը շեշտադրումներ մտցնելու առումով։

Մենք՝ որպէս Արցախի քաղաքական դաշտին մէջ դերակատար կուսակցութիւն, խորհրդարանին մէջ ունենալով նաեւ մեր դերակատարութիւնը, իշխանութիւններուն հետ ունենալով մեր յարաբերութիւններու բնականոն դաշտը՝ բաւական ծանրակշիռ եւ պատասխանատու կեցուած որդեգրեցինք անցնող մէկ տարուան ընթացքին եւ յանուն Արցախի ապագային եւ յանուն երկրի ներքին կայունութեան եւ մեր անվտանգային համակարգին, կարողացանք Արցախի ներքին կեանքը դուրս եւ հեռու պահել ընդհանուր ներքին ցնցումներէ, որ կարող էր բաւականին ծանր հետեւանքներ ունենայ, ջնջման՝ ճակատագրական ըլլալ, բայց եւ այնպէս՝ հեռու պահել ցնցումներէ, ներքին կայունութիւնը դարձնելով համակարգի կառավարման հիմնական երաշխիքը։

Մենք կարողացանք այդ ընտրութիւնները նոյնպէս կատարել ներքին ժողովրդական սկզբունքներուն համաձայն՝ առանց լուրջ ցնցումներու, քաղաքական համախորհրդեան միջնորդութեամբ, եւ հիմա բոլոր քաղաքական ուժերը նախապատրաստական աշխատանքներ կը տանին 2020 թուականի հաւանաբար մարտին կայանալիք նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրութիւններուն համար։

Ընտրութիւններու նախապատրաստական փուլին մէջ նկատելի է Արցախի մէջ քաղաքական դաշտին վրայ որոշակի աշխուժութիւն եւ նոր կուսակցութիւններու ստեղծում։ Զարմանալի թող չթուի, բայց այդ 150.000 բնակչութիւն ունեցող Արցախի մէջ 20-է աւելի գրանցուած կուսակցութիւններ կան. վերջին մէկ տարուան ընթացքին արդէն 10-12 կուսակցութիւններ գրանցուած են, անշուշտ տրամաբանական է՝ ընտրութիւններու նախաշեմին կը վերադառնալու մտքներու առումով, բայց միւս կողմէ՝ անտրամաբանական է այնպիսի հիմնախնդիրներ ունեցող հատուած մը մէջ, ինչպիսին է Արցախի Հանրապետութեան մէջ, այդքան քաղաքական ուժերու արձանագրումը։

«Ա. Օ.»․ Ստեղծուած ներկայ քաղաքական իրավիճակին մէջ ի՞նչ է Հայ լեռնափոխական դաշնակցութեան դիրքորոշումը այս երկու ընտրու-

թիւններու անցյալում։

Դ. Ի․- Այդ առումով, կարծեմ երկու պատասխանատու օրակներ կան, մէկը՝ Արցախի իշխանութիւններն են, որ պէտք է ամենայն պատասխանատուութեամբ վերաբերին ապագայ ընտրութիւններուն եւ յառաջիկայ քաղաքական զարգացումներուն, միւսը՝ քաղաքական ուժերն են, իրենց կուսակցութիւններն են, որ պէտք է այդ պատասխանատուութեան գիտակցութիւնը ունենան, որպէսզի չտարրուին ներքին կուսակցական շահերէ, ինչպէս նաեւ՝ անձնական յաւակութիւններէ։ Այդ ամենը պէտք է առաջնորդէն քաղաքական դաշտի մասնատման, հակադրութիւններու ստեղծման, որ կրնայ վերածուի ներքին թշնամանքի եւ քաղաքական դաշտի փոշիացման։ Այս առումով, Ղաշակցութեան Արցախի կառույցը իր զուսպ կեցուածքը ցուցաբերելով հանդերձ, ի տարբերութիւն որոշ քաղաքական ուժերու, նաեւ՝ քաղաքական դեմքերու, կարողացաւ վերջին 7-8 ամիսներուն շատ ծանրակշիռ եւ պատասխանատու որոշումներով եւ յայտարարութիւններով հանդէս գալ եւ ապագայ ընտրութիւններու համար որոշակի առաջնորդ ներկայացնել։

Այս առաջարկը բարկացած է երկու բաղադրիչներէ՝ նկատի առնելով միասնական օրակարգի ձեւաւորումը համաձայնուած թեկնածու ունենալու հանգամանքը։

Շատերու մտն համաձայնուած թեկնածու հասկացողութիւնը այն պատկերացումներն էին, երբ 2007 թուականին չորս քաղաքական ուժեր համախմբուեցան եւ առաջարկեցին մէկ միասնական թեկնածու։ Միասնական թեկնածու եւ համաձայնուած թեկնածու երկու տարբեր հասկացողութիւններ են։ Եթէ 2007 թուականին մենք միասնական թեկնածուի շուրջ համախմբուելով՝ կարողացանք յաջող ընտրութիւններ ունենալ եւ անկէ ետք ձեռնարկել մեր օրակարգը՝ ստեղծելով համախորհրդեան միջնորդ, այսօր մենք կ'առաջարկենք նախ ձեւաւորել օրակարգը, իսկ այդ օրակարգը թեյադրելի է մեր հիմնախնդիրներն են մեր առջեւ ծառայած մարտահրաւերներէն, ապա անկէ ետք, փորձել ունենալ ընդհանուր համաձայնեցում թեկնածու։

Մենք առաջին փուլը արարած ենք եւ որոշակի արձանագրումներ ունինք։ Անոնք հետեւեալն են, կուսակցութիւններու մտն ունենալ ընդհանուր ընկալում, պատկերացումը՝ ընդհանուր օրակարգ ձեւաւորելու, նոյն մտահոգութիւնները, ինչ որ ունի ՀՀԿ Արցախի կառույցը, բայց այս ամենը դեռեւս բաւարար չէ այդ օրակարգի շուրջ համախմբուելու եւ համաձայնուած թեկնածու ունենալու, որովհետեւ տարբեր քաղաքական կուսակցութիւններ իրենց պատկերացումներուն մէջ ունին իրենց թեկնածուն եւ իրենց թեկնածուին շուրջը կ'ուզեն այդ ամենը կառուցել։ Այստեղ, մենք մինչեւ նոյնեքրի երկրորդ կէտը պիտի փորձենք ամբողջացնել մեր քաղաքական խորհրդատուութիւնները եւ փորձել հանրութիւնը տեղեկացնել մեկուկէ մտնուան մեր քաղաքական յաջողութիւններուն մասին։

ՀՀԿ Արցախի կառույցը ունի վճռակամութիւնը եւ իր պատասխանատուութեան չափաբաժինը՝ յաջողութիւններ արձանագրելու ու հեռանկարներ տեսնելու։ Իսկ եթէ ոչ, այլպէս մեր արտակարգ ժողովին մէջ, որ նոյեմբեր 20-էն ետք տեղի պիտի ունենայ, պարտաւորուած պիտի ըլլանք տալու մեր սեփական թեկնածուն ունենալու որոշումը եւ առաջնորդուելու այդ որոշումով։

«Ա. Օ.»․ 2016-ի ապրիլը անկիւնադարձային հանգրուան մըն էր Արցախի համար, որովհետեւ ունեցանք պատերազմական լուրջ գործողութիւն մը, որուն նմանը չէր եղած Արցախի անկախացումէն ետք. անկիւնային կարգէն արդէն Արցախի կեանքին վրայ՝ նաեւ՝ պատերազմէն ետք։ Պիտի ուզեցնէք գիտնալ, թէ ինչպէ՞ս է այսօր մեր ժողովուրդի հոգեվիճակը։

Դ. Ի․- Շատ դիպուկ է ձեր հարցադրումը, մասնաւոր՝ սահմանագետելով 2016-ի նախորդած եւ յաջորդած ժամանակաշրջանը։ 1995-ի զինադադարի եւ նոր պայմանագրուումի առաջարկումէն ետք Արցախը փորձեց իր բնականոն կեանքին մէջ մտնել՝ հիմնականին մէջ վերացնելով պատերազմի հետեւանքները։ Նաեւ, Արցախը զարգացուց իր ամբողջ տնտեսութիւնը, ներքին կեանքը, ընկերային եւ մշակութային ամբողջ կեանքը՝ գտնուելով կառուցելով մեր յետպատերազմական ժամանակաշրջանին եւ պատերազմական հետեւանքներու վերացման ընդհանուր հոգեբանութեան միջնորդի մը մէջ։ Ստո երկու տասնամյակի ընթացքին Արցախի ժողովուրդին մէջ կարծեմ թէ վերացած էր այն տեսակետը, թէ Ազրայէճանի կողմէ լսուող այդ ռազմատեսչ յայտարարութիւնները օր մը կը վերածուէին պատերազմի։ Ի հարկէ կային ճիշդ մտածողներ եւ իրավիճակը ճիշդ գնահատողներ, որ պատերազմի վտանգը միշտ շատ մտն կը տեսնէին։ Եւ այդ ամենով հանդերձ, մեր ամբողջ տնտեսութիւնը եւ կեանքը, նաեւ պետական կառավարման համակարգը կը փորձէին կառուցել այդ մտայնութեամբ։ 2016-ի ապրիլը եկաւ մէկ անգամ եւս փաստելու, որ մենք պարտաւորուած ենք մեր ամբողջ պետական համակարգը ու տնտեսութիւնը, ինչպէս նաեւ մեր առօրեայ կեանքը կառուցել այն մտայնութեամբ, որ Ազրայէճանը որեւէ պահու, կարող է ռազմական կը գործողութիւնները վերակիրառել եւ այդ ռազմական գործողութիւններով փորձել յաղթել այն անվտանգութեան համակարգը, որ յաջողած ենք 25 տարիներու ընթացքին ստեղծել։

Անշուշտ բաւական փոխուած է 2016-ի ապրիլէն ետք մեր ընդհանուր անվտանգութեան համակարգը՝ առաւել օգրացնելով եւ նոր պայմաններ ստեղծելով։ Եթէ 2016-ի նախորդած շրջանին մենք ականաւոր ենք Ազրայէճանի կողմէ փորձուած ներքին յարձակումները, որոնք ծաւալի գործողութիւններու, 2016-ի հետեւանքները վերացնելու եւ մեր ունեցած բացերը լրացնելու առումով, մենք կրցանք ստեղծել նոր պայմաններ՝ Ազրայէճանի հաւանական յարձակումները կանխելու առումով։

«Ա. Օ.»․ Որո՞ւնք են Արցախի զարգացման հեռանկարները. ինչպէ՞ս կը տեսնէք այս ամբողջ իրավիճակը։

Դ. Ի․- Պէտք է անդրադառնալ այն ցուցանիշներուն, որ մենք արձանագրած ենք նախորդ տասնամեակներուն ընթացքին. ասոնք կը վերաբերին տնտեսական յաջողութիւններուն։ Անշուշտ, մենք պէտք է արժանաւորենք յատկապէս 2007-էն իշխանութեան պատասխանատուութիւնը ստանձնած քաղաքական ղեկավարութեան, որ կը ունի **ռիսքային** տնտեսական քաղաքականութեան մտցնելով մեր երկրի ներքին կեանքին մէջ՝ կարողացաւ, աւանակապէս մեր գիւղերու տնտեսութենէն գտաւ, նաեւ ի յայտ բերել նոր հանքարդիւնաբերութիւններ, ուժանիւքի համակարգի զարգացում, գիւղատնտեսական մթերքներու վերամշակման արտադրութիւն, թէկուզ՝ աննշտ, ինչպէս նաեւ՝ հիւստանտեղէնի արդիւնաբերութեան զարգացում եւ նոր ցուցանիշներու նուաճում։ Այդ բոլորը արտացոլուած են նաեւ ո՛չ միայն մեր պետական պիտոճէին, այլեւ համաբնական ներքին արդիւնքի ցուցանիշներուն վրայ։ Իւրաքանչիւր տարուան 9-11 տոկոս տնտեսական աճը եւ ցուցանիշները կը փաստեն, որ այն տնտեսական քաղաքականութիւնը, որ որդեգրուած է անցեալ տասնամեակի ընթացքին, տուած է իր արդիւնքները եւ իր պտղովը։

Ես կը կարծեմ, թէ իւրաքանչիւր անձ, այցելելով Արցախ, այդ բոլորը կրնայ իր սեփական աչքերով տեսնել եւ համոզուիլ յառաջընթացի արդիւնքներով։ Այստեղ, դեռեւս բաւարար չէ այն ցուցանիշները, որ այսօր գոյութիւն ունին Արցախի մէջ՝ նոր ճիւղերու զարգացման եւ նոր արհեստագիտութեան տեղակայման առումով. մեր ջրային արդիւններու օգտագործման հնարաւորութիւնները անելի են, քան մենք ունինք այսօր։ Ես կը կարծեմ, որ վերջին մէկ տարուան ընթացքին, ներքին մեր

քաղաքական կեանքին մէջ տեղի ունեցած որոշ անցուդարձները, իրենց կանխարգելիչ եւ տնտեսական ցուցանիշներու առումով, բացասական դերակատարութիւն ունեցած են, բայց 2020 թուականի ընտրութիւնները եւ անոնց յաջորդող շրջանը վստահաբար, որ պէտք է նոր հեռանկար մը եւ նոր հանգրուան մը բանալ։

Արցախը կը շարունակէ մնալ որպէս հրապուրիչ միջավայր՝ գործառնութիւններ գարգացնելու։ Անոնք հնարաւորութիւններու առումով, պարզապէս պէտք է այդ ամենը կարենալ ճիշդ եւ նպատակային օգտագործել, ի հարկէ՝ մեր չափորոշիչները քիչ մը անսխմանակապէս եւ դէպի նոր շուկաներ դուրս գալ։ Մեր արտադրանքի մաքրութիւնը եւ բնական ըլլալու հանգամանքը այսօր ունին իրենց պահանջը՝ միջազգային տարբեր շուկաներու մէջ։

«Ա. Օ.»․ Պիտի ուզեցնէք անդրադառնալ ՀՀԿ Հայ դատի աշխարհասփիռ յանձնախումբերու տարած աշխատանքին, որ թե՛ երրորդական ցամաքամասէն, նաե՛ւ ամերիկեան ցամաքամասէն, նոյնիսկ հեռաւոր Աւստրալիայէն յաջողած են ապահովել Արցախ այցելող պետական անձնադրութիւններու կարելոր թիւ մը, որոնք իրենց գործնական գորակցութիւնը կը յայտնեն Արցախին։ Առաւել, ունեցանք Արցախի բարեկամներու խորհրդածրոյցը։ Տեսանք վերջերս Մայիս Մայիլեանի այցելութիւնը Միացեալ Նահանգներ, մասնաւորապէս այն օրերուն, երբ այդ երկրի ներկայացուցիչներու տունը թուարկեց ի նպաստ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման։ Ազրայէճանը ինչպէ՞ս կը հակազդէ այս բոլոր իրադարձութիւններուն։

Դ. Ի․- Արցախի Հանրապետութեան ճանչցումը չլլալու հանգամանքը բաւական դժուարութիւններ կը ստեղծէ մեր արտաքին քաղաքականութեան համար։ Առիթ չի տար լիարժէք օգտագործել այն դիւնազինութեան հնարաւորութիւնները, որ մենք ունինք որպէս առանձին եւ անկախ գործող հանրապետութիւն։ Թերեւս առանձին-առանձին մենք կանատես ենք տասնամեակներու, տարիներու ընթացքին տարբեր աշխարհամասերուն մեր խորհրդարանական դիւնազինութեան ջանքերու շնորհիւ յարաբերութիւններու ձեւաւորման, յատկապէս՝ Հայ դատի յանձնախումբերու տարած աշխատանքներու անցնելու եւ անոնք որպէս հետեւեալ՝ ճանաչողական այցելութիւնները Արցախ։ Անցնող տարիներուն մենք ականատես եղանք նոր յաջողութիւններու՝ Արցախի ճանաչման եւ մեր ժողովուրդի ինքնորոշման իրաւունքներու ճանաչման կապակցութեամբ։

Ես նկատի ունիմ՝ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու նահանգային մակարդակով ճանաչումները, Աւստրալիոյ Հարաւային Ուելսի նահանգային մակարդակով ճանաչումը, շարք մը բարեկամական խումբերու ձեւաւորումը, Արցախի խորհրդարանի բարեկամական խումբերու ձեւաւորումը, Եւրոխորհրդարանի, Ֆրանսայի հետ բարեկամական խումբ, Լիթուայի հետ բարեկամական խումբ, նաեւ փոխայցելութիւնները՝ տարբեր մակարդակներով, ինչպէս նաեւ՝ ջորը քաղաքներու յուշագրերու եւ համապատասխան փաստաթուղթերու տարագրումը Արցախի քաղաքներու եւ Ֆրանսայի, Ամերիկայի, Աւստրալիոյ տարբեր քաղաքներու միջեւ։

Այս ամենը կը հնարաւորութիւններ եւ նոր հեռանկարներ բացած են Արցախի միջազգային ճանաչման գործին եւ ինքնին ձեւաւորուած է նաեւ տարբեր աշխարհամասերու Արցախի բարեկամներու խումբեր, որոնք մէկը միւսին հաղորդակից չէին։

Վերջապէս, մենք ականատես ենք նաեւ այն հակադեղեցութեան, որ Ազրայէճանը կը փորձէ իր արտաքին գերատեսչութեան միջոցով, իր դեպասանտներու միջոցով այն ճնշումները գործադրել այս կամ այն երկրի քաղաքական գործիչներու, ինչպէ՛ս է, նաեւ քաղաքական ուժերու վրայ, նաեւ՝ պետական շրջանակներուն վրայ, հեռու պահելու համար անոնք Արցախի հիմնահարցի ճշմարտագի իրազեկութեան առումով։ Մենք ականատես ենք, թէ ինչպէ՞ս Ազրայէճանը ապատեղեկատուութեամբ կը փորձէ Արցախը ներկայացնել որպէս իր տարածքը, Արցախի ժողովուրդի ինքնորոշման համար պայքարը կը ներկայացնէ որպէս յարձակողապաշտութիւն։ Այդ առումով, շատ կարեւոր էր Հայ դատի գրասենեակներու, յանձնախումբերու եւ ընդհանրապէս Հայ լեռնափոխական դաշնակցութեան աշխարհասփիռ կառույցի եւ Արցախի իշխանութիւններու համագործակցութիւնը, ու այդ համագործակց

ԹՐԱՄՓ-ԵՐՏՈՂԱՆ ՀՆԵՂԻՎՈՒՄԻՆ ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԿ

«ԸՍԷ՛, ԹԷ Ո՞Վ Է ԸՆԿԵՐԴ, ԸՍԵՆՔ, ԹԷ Ո՞Վ ԵՍ ԴՈՒՆ...»

Չորեքշաբթի, 13 նոյեմբերը Ուաշինգթոնի մեջ յատկանշուեցաւ քանի մը ուշագրաւ իրադարձութիւններով, որոնցմէ կ'արժէ հապճեալ քաղաածք մը ընել ու կատարել համապատասխան նշումներ:

Նացաւ մամլոյ ասուլիսի պահուն: Երտողան մեղադրական խօսքեր արձակեց ամերիկեան խորհրդարանին հասցէին՝ ակնարկելով Ներկայացուցիչներու տան որդեգրած թիւ 296 բանաձեւին ու ծերակոյտի օրակարգին վրայ դրուած թիւ 150 բանաձեւին, անգամ մը եւս յառաջ բեռնաձեւով թղթակաւ այն «գիտը», թէ այդ հարցը պէտք է թողուլ պատմաբաններուն: Թրամփ անտարբեր ունկնդիր մը մնաց մեղադրանքին ու առաջարկին: Ծերակոյտէն պատասխանը չուշացաւ: Պոպ Մեննետգ կոչ ուղղեց ծերակոյտին, որ անպաղ քուէարկութեան դրուի թիւ 150 բանաձեւը եւ որդեգրուի մեծամասնութեան ձայնով, ինչպէս ըրած էր Ներկայացուցիչներու տունը, որովհետեւ Հայոց ցեղասպանութեան իրականութիւնը անկիճեխորէն փաստարկուած է, վկայութիւններ ունին պատմագետներ ու օրուան ամերիկացի դիւանագետներ, յետոյ, Միացեալ Նահանգներ պէտք չունին վախճալու թուրքահայերն ու կքելու անոր սպանալիքներուն տակ, որովհետեւ պատմական ճշմարտութիւն մը ընդունիլը բնական քայլ պէտք է նկատուի: Թրամփ-Երտողան հանդիպումին մասնակցութիւն չունեցող Մարտին Կոնոն արգելք եղաւ, որ բանաձեւը քուէարկութեան դրուի. ան առարկութիւն չունեցող պատմական ճշմարտութեան մասին, սակայն (յայտնապէս՝ ձեռք մը կ'առնուած) պատճառաբանեց, որ՝ «պէտք է անցեալին նայիլ, այլ՝ ապագային...»:

***

Ուաշինգթոնէն այս հանդիպումին առիթով կարգ մը թերթեր յիշեցում կատարեցին Նա՛նէ (այսինքն՝ Սուրիոյ վերջին իրականութեան կողքին) Երտողանի ներքին

աւարձակները. ծանօթ է, որ քանի մը շաբաթ առաջ ամերիկեան ուժերը Սուրիոյ հիւսիսային գօտիէն հեռացելու տիրահռչակ որոշումէն ետք, Թրամփ, առանց բառերը ծամծմելու, Երտողանը զգուշացուցած էր «յիմար արարքներ», սակայն վերջինը անտեսած էր զինք՝ պատճառաբանելով Ուաշինգթոն-Անգարա յարաբերութեանց աւելի եւս ցրտացումին: Եւ ահա, Նուաստացած եւ իր երկիրը նուաստացումի տարած Թրամփ իր ոչ հետեւողական վատասակին վրայ նոր մըն ալ գումարեց, անտեսեց Երտողանը ընդունելու խորհրդարանականներու եւ քաղաքական լայն շրջանակներու կոչերը, հիւրը որակեց «բարեկամ», «մեծ մարդ», «ահաբեկութեան դէմ պայքարի մեջ զինակից», որուն երկրին հետ Միացեալ Նահանգներու առնչութեան գործակցութիւնը կրնայ շուտով աճ արձանագրել, տարեկան 20-24 միլիարտ տոլարէն հասնելու 100 միլիարտ: Կարգ մը դէտեր յիշեցուցին, որ Թրամփ եւ Երտողան, ընտանեկան հարազատներու միջոցով, անձնական շահեր կ'ապահովեն այս առնչութիւնը...
- Թրամփի տգիտութեան ապացոյց մը տուաւ, երբ նկատել տուաւ, որ Սուրիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ սահմանային հակադրութեանց պէս հարցեր հազարամեակներ ի վեր ներկայութիւն են Միջին Արեւելքի մէջ: Հաւանաբար մեկը անոր յուշած ըլլալու է, որ թուրքերուն Միջին Արեւելք ներկայութիւնը «հազարամեակներու անցեալ» չի կրնար ունենալ, որովհետեւ Երտողանի հետ հանդիպումէն ետք, միացեալ մամլոյ ասուլիսին, Թրամփ «հարիւրաւոր տարիներու» մասին խօսեցաւ:
- Բացայայտ էր, որ Թրամփ չէ կրցած Երտողանը տարիամոզել, որպէսզի ետ կանգնի Ռուսիայէն գէնք գնելէ, հետեւաբար անոր ամերիկեան օդանաւ ծախելու ծրագիրը մնացած է առկախ: Ան գոհացաւ՝ ըսելով, որ իր նախարարները պիտի շարունակեն բանակցութիւնները:
- Թրամփի սուտերու տուական ալ քիչ մը ուռեցաւ: Հաշուէնք միասին. 1.- Քիւրտները կը մնան սերտ բարեկամ (Սպիտակ տան առջեւ նոյն պահուն քիւրտներու մասնակցութեամբ ցոյց տեղի կ'ունենար...), 2.- Ամերիկեան միջնորդութեամբ գոյացած զինադուլը կը պահպանուի (միջազգային դէտեր ու ակադեմիկներ կը վկայեն, որ թղթական ներխուժումէն առիթ, զանգուածային գաղթը, բախումներն ու սպանութիւնները վերջ չեն գտած), 3.- Տիւրքոսաց, որ «Իսլամական պետութեան» ուժերը, անոնց հրամանատարին նման, 100 առ հարիւր հաշունեարթարի ելքարկուած են (շաբաթասկիզբին, այդ ուժերը Տեր Չօրի մօտ սպանած էին հայ կաթողիկէ կրօնաւոր մը եւ անոր հայրը), 4.- Ավաբապէս զինք բնադատողները հիմա կ'ընեն, թէ ի՞նչ լաւ բան ըրած է ամերիկեան ուժերը քաշելով (չէրցը աղբիւրներ եւ միջազգային մամլոյ պատուհաններ կը հաստատեն, որ փոքրամասնութեանց «մաքրագործում» տեղի կ'ունենայ թղթական հովանաւորութեամբ):
- Թրամփի նաեւ յանձն առած էր Երտողանի տեսակետներուն պաշտպանութիւնը: Ան անուղակիորէն ձայնակցեցաւ քիւրտները «ահաբեկիչ» նկատելու Երտողանի քարոզչութեան, նկատել տուաւ, որ բախումներուն պատճառով թուրքեր ալ կը սպասանուին: Երտողանի քիթն ալ կ'երկարէր, երբ ան կը հաւաստէր, որ իր ուժերը Սուրիոյ մէջ խաղաղութեան հետամուտ եւ ժողովուրդին ապահովութեան նախանձախիղիր են, կը հետապնդեն ու կը ձերբազատեն ծայրայեղական տարրեր: Այս մասին, Թրամփ թմբկահարեց թղթական այն պահանջը, որ իր հողերուն վրայ շուրջ 4 միլիոն սուրիացի եւ այլ գաղթական պատուապարծ Թուրքիան ելուարկայն կը սպասէ 40 միլիարտ տոլարի օժանդակութիւն, այլապէս, կրնայ գաղթականները դրկել երապակեան երկիրներ (երոպական երկիրները բարեկամ-դաշնակից չեն...):
- Կարելի չէ զգնահատել Թրամփի անկեղծութիւնը. ան անգամ մը եւս հաստատեց, որ ամերիկեան որոշ ուժեր Սուրիա կը պահեն, որպէսզի շրջանի քարիւղը ձեռք չհանն: (Ռեւէ մէկը հարց չտուաւ, թէ Սուրիոյ, կամ՝ որեւէ այլ երկրի, պատկանող քարիւղն ու բնական հարստութիւններ ի՞նչ իրաւունքով պէտք է կողոպտուին պաշտօնապէս):
- Մեզ՝ հայութիւնը շահագրգռող հարցը՝ Տեղասպանութեան թղթածրարն ալ հպանցիկ յիշատակութեան արժա-

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»-Ի ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԴԱՏԱՐԿ ՓԱՂԱՔՇԱՆՔ

«Մարդ ընդհանրապէս կրնայ դիմարդել թշնամութեան, բայց չթէ կ'ուզես փորձել մարդու նկարագիրը, իշխանութիւն տուր անոր...»
Աբրահամ Լինքոլն (1809-1865, ԱՄՆ-ի նախագահ)

Վերոյիշեալ կարգախօսը կը ցուցնէ չորեքշաբթի, նոյեմբեր 13-ին Սպիտակ Տան նախագահական գրասենեակին հանդիպումը Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփի եւ իր թուրք պաշտօնակից Ռեճեպ Թայիպ Էրտողանի միջեւ:
Հանդիպում մը, որ իր մակարդակով եւ եղելութեամբ յար եւ նման է քանի մը շաբաթ առաջ Սպիտակ տան վարձակալին կողմէ Թուրքիոյ իր պաշտօնակիցին յղուած նամակին: Փորթօգոլային դրոյթէն բոլորովին հեռու, նախակարթարաւի մը մակարդակի, երկու ընկերներու միջեւ նամակագրութիւնը յիշեցնող այս քանի մը տող օրին, ծիծաղել աւելի, յուսախարութիւն պատճառեց քաղաքական միջավայրի մը, որ շատ աւելի լռութեան կը կարողանար: Այնպիսի ոճով գրուած էր այդ նամակը, որ կը յիշեցներ զուտ առնչութեան առումային մակարդակի գրութիւն մը:

Ըստեր Նոյնիսկ «սեւ կատակ» (black humor) մը կատարեցին՝ յայտնելով, որ նախագահ Թրամփ շփոթած է եւ թուրք կատարելու՝ դալայելու փոխարէն՝ նամակ գրած է:
Նմանօրինակ կացութիւն մը կրկնուեցաւ նոյեմբեր 13-ին, երբ փոխնախկին Նամակ մոտելու՝ այս անգամ բեմահարթակէն կատարուեցան անհիմն եւ անհեթեթ գովասանքի խօսքեր եւ սուտ ու փուն յայտարարութիւններ:

Երտողանի քարոզչական մեքենային կողմէ պատրաստուած վաւերագրական մըն ալ ցուցադրուեցաւ ներկայներուն՝ փորձելով համոզել, որ հիւսիսային Սուրիոյ մէջ կատարուած ներխուժումը իսկապէս «խաղաղութեան արքիւր» մըն էր՝ իր անուսկոյզման նման: Բ. Համաշխարհային Նացիական շարժումի քարոզչութիւնը կատարող Լենի Ռիֆընշթայի գործերը յիշեցնող, թէ մակարդակով՝ շատ աւելի մակերեսային եւ տկար, այս վաւերագրականը ո՛չ մէկ կարծիք կրնար փոխել, ո՛չ ալ համոզել երկմտանք մեջ գտնուող քաղաքագետ մը:
Հոս միջանկէպ մեջբերում կատարե-

լով՝ տեղին է հարցադրել, թէ արդեօք այս քարոզչական մեքենան այլ վաւերագրական մըն ալ պիտի պատրաստէ քանի մը օր առաջ Տահէչի կողմէ սպանուած Գամիշլիի հայ կաթողիկէ համայնքի հովիւին մասին:
Գլուխ գործոցն ալ մամլոյ ասուլիսն էր, երբ Թրամփ ամենայն յանդուրժեամբ յայտնեց, որ նախընտրելի է բարձրախօսը փոխանցել եւ առիթ տալ Երտողանի մօտիկ կամ իր կամակատար լրագրողներու, որոնց թիւը հաւանաբար սակաւ է, նկատի ունենալով, որ յունիս 2016-ի դեպքերէն ի վեր հազարաւոր լրագրողներ բանտարկուած են:
Վերջապէս, հայութեան (անշուշտ՝ երբեք Հայոց ցեղասպանութեան) անդրադառնալով, Սուլթանամետ կարծրատիպ Երտողանը, ըստ երեւոյթի, տարբեր ձեւով հասկցած է Գրիգոր Չօրապի, Երուսաղիմի, Թիւրքիայի եւ անոնց յաջորդ սերունդի 20-րդ դարի Դիպեմեանի եւ աւելի քան տասը տարի առաջ անարգ ոճի զոհ գացած Հրանդ Տիկիի նկարագրած Պոլսոյ հայութեան իրապաշտ պանդխտութիւնը եւ պարզ ու մեկնի, բազմիցս «թափառաշրջիկ» բառը գործածելով՝ անարգած եւ նստմաքուցած է հայրրդին:
Թիւ 296 բանաձեւի մասին հպանցիկ էր կատարուած անդրադարձը:
Ի վերջոյ, այդ մէկն ալ արդիւնքն էր ռուս հանրահռչակ գրագետ Լեն Թուլսթոյի մէկ խօսքին. - «Քանի որ զեղծարար մարդիկ կը միանան եւ ուժ կը կազմեն, ուրեմն ուղղամիտ մարդիկ պէտք է միեւնոյնը կատարեն»:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ «ԳՆԵՂԱՍԱՐ»-Ի

ՍՈՒՐԻԱԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔԸ

Գամիշլիի հայ կաթողիկէ ժողովրդապետին ու անոր հօր հաւաքակալական խմբաւորումներու կողմէ սպանութիւնը անգամ մը եւս կը հաստատէ, որ Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջանը կը մնայ անապահով, այնքան ատեն որ սուրիական բանակը իր ամբողջական վերահսկողութեան տակ չէ առած գայն:
Շրջանին մէջ տեղակայուած ահաբեկչական տարբեր խմբաւորումներու գործունէութիւնը բաւարար է հասկնալու համար, որ նման խմբաւորումներ կամ զինեցող իրաւանաւորող կողմեր քաղաքական որդեգրուած օրակարգ կամ պատգամ տեղ հասցնելու համար պիտի օգտագործեն տեղւոյն փոքրամասնութիւններն ու անոնց սրբութիւնները՝ շրջանցելով կրօնական, մարդկային ամեն սկզբունքները:

Սուրիական պատերազմի տարիները վկայեցին, որ որեւէ երկրի ժողովուրդին ապահովութեան հիմնական երաշխիքը կը հանդիսանան պետութիւնն ու երկրին օրինական բանակը:
Վերջին մամիսներուն թղթական ուժերուն Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջանները ներխուժումը, փաստօրէն, վերաշխուժացուց տեղւոյն ահաբեկչական խմբաւորումներուն գործունէութիւնը: Եթէ որոշ տեղեր կանգ առին բախումները, գաւառներ փոխարինելու եկան խաղաղ ու անմեղ բնակչութիւնը թիրախ դարձնող ահաբեկչական արարքներ, ականապատուած ինքնաշարժներու պայթուածներ եւ այլն:

Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջանին մէջ միայն փոքրամասնութիւններու ապահով-

ութեան տարբեր խմբաւորումներու գործունէութիւնը բաւարար է հասկնալու համար, որ նման խմբաւորումներ կամ զինեցող իրաւանաւորող կողմեր քաղաքական որդեգրուած օրակարգ կամ պատգամ տեղ հասցնելու համար պիտի օգտագործեն տեղւոյն փոքրամասնութիւններն ու անոնց սրբութիւնները՝ շրջանցելով կրօնական, մարդկային ամեն սկզբունքները:

Պէտք չէ անտեսել մասնաւորաբար հայկական հակահարուածը, որ արտայայտութիւն գտաւ Հայ դատի յանձնախումբին կողմէ Սպիտակ տան առջեւ կազմակերպած բողոքի ցոյցով, որուն միացան քիւրտներ, յոյներ եւ թղթական հայաձանքներու եւ բռնադատութեանց զոհ եղող այլ ժողովուրդներ: Առաջին անգամը չէ, որ հակաթուրք ցոյցերը կը ստանան բազմազգեան բնոյթ՝ անկախ մասնակիցներուն կրօնական կամ համայնքային պատկանելիութենէն: Իր շարժումն ու հալածանքներուն ատեն Թուրքիոյ պետութիւնը խտրութիւն չէ դրած ու չի դնէր իսլամ քիւրտին, եգիպտիին ու ջորիստոնեայ հայուն, յոյնին ու ասորիին միջեւ, ու բնական է, որ զոհ գացողներուն ժառանգորդները քայլ առ քայլ մօտենան իրարու, ուժեղացնեն եւ ընդարձակեն զօրակիցներու օղակը:
Մինչ այդ պետական ոճիւրներով ծանօթ Երտողանը «բարեկամ» ու «գործակից» դաւանող Թրամփին եւ անոր դաւանակից Կրեմլին յիշեցնեց. «Ըսէ՛, թէ ո՞վ է ընկերդ, ըսենք, թէ ո՞վ ես դուս»:

Ս. ՄԱՅՆԵՐԵՏԵԱՆ

ՔԱԹԱՐ-2022-Ի ՄՈՆԻՏԻՆԳ-Ի ԶԻՆԱՍՏԱՆ-2023-Ի ԱՍԻՈՑ ԱՆՈՅՑԵԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԼԻԲԱՆԱՆ - ՀԻՄՆԻՍԱՅԻՆ ՔՈՐԵԱ ԱՅՍՕՐՈՒՄԱՆ ՄՐՑՈՒՄԸ՝ ԱՌԱՆՑ ՀԱՄԱԿԻՐՆԵՐՈՒ

Լիբանանի ֆուտբոլի ազգային խումբը յաջողաբար երկրորդ անգամ ըլլալով Քամիլ Շամունի անուն մարզական առանձին մեջ կը կատարէ իր մրցումը, երբ այսօր երեկոյեան ժամը 19:00-ին կը հիւրընկալէ Հիւսիսային Զորեան:

Այս մրցումը կ'իյնայ Քաթար-2022-ի մոնիտինգի եւ Զինաստան-2023-ի Ասիոյ ախոյեանութեան գտումի զոյգ մրցաշարքերուն ծիրին մէջ:

Շար.ը՝ էջ 10

ՍՈՒՏԵՐԱՄԱՐՏ. ԱՍԻԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔ ԹԻԱ ԱՊՈՒ ԱՐԱՇ ՏԻՐԱՅԱՒ ՊՐՈՆՁ ՄԵՏԱԼԻ

Մետաղական Արաբիոյ մէջ տեղի ունեցող սուտերամարտի ասիական մրցաշարքին, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին 17 տարեկանէն վար աղջիկներ:

Ռիատի մէջ կատարուող այս մրցաշարքին իր մասնակցութիւնը բերաւ Նաեւ Լիբանան՝ քանի մը մարզիկներով:

Թիա Ապու Արաժ յաջողեցաւ տպաւորիչ արդիւնքներ արձանագրելով տիրանալ պրոնզ մետալի:

Ան այս մրցաշարքին տարիքով ամենէն փոքր մարզիկն էր (13 տարեկան):

ԹՆՆԻՍ

ՖԻՑԻՓԱՍ ՅԱՐԹԱԿԱՆ՝ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԵՋ

Յունաստանի ներկայացուցիչ Սթեֆանոս Ֆիցիփաս տիրացաւ Լոնտոնի մէջ (Անգլիա) տեղի ունեցած արիստաժողովային խաղացողներու միութեան («Է. Թի. Փի.») տարուան ամփոփիչ ախոյեանութեան տիտղոսին:

Շար.ը՝ էջ 10

ԻՐԱՆՑԻ ԱԼԻ ՏԱՅԷ ԿԸ ԵԱՐՈՒՆԱԿԷ ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

Ինչպէս ծանօթ է, Նախորդ շաբաթավերջին Փորթուգալի ֆուտբոլի ազգային խումբի յաջողակ ճանաչման ընթացքին Ռոնալտո Լիբանանցի ղեկավարուող խումբը Եւրո-2020-ի ախոյեանութեան գտումի մրցաշարքին գծով արձանագրուած յաղթանակին (2-0) նշանակեց մրցումին երկրորդ կողմը: Ան յաջողաբար վեցերորդ մրցումն ըլլալով կու կը նշանակէր:

Այսպիսով, ան միջազգային մրցումներու ընթացքին իր նշանակած կողմերուն հաշիւը բարձրացուց 99-ի:

Ան այժմ 10 կողով է տէր իրանցի միջազգային նախկին յաջողակ Ալի Տայէն, որ նշանակած է 109 կողմ:

ԵՒՐՕ-2020

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱՔԱԿԱՆԸ ԾԱՆՐ ՊԱՐՏՈՒԹԵԱՄԲ ՄԸ ՀՐԱԺԵՇՏ ՏՈՒՄ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ

Եւրոպայի ֆուտբոլի ախոյեանութեան՝ Եւրո-2020-ի մրցաշարքին ծիրին մէջ, երեկ գիշեր Հայաստանի ֆուտբոլի ազգային հաւաքականը Փալերմոյի մէջ հիւրը եղաւ Իտալիոյ:

Հայրենի կազմը ծանր պարտութեամբ մը հրաժեշտ տուաւ մրցաշարքին, երբ դաշտին տիրոջն էր 9-1 արդիւնքով պարտութիւն մը (կիսախաղ՝ 4-0):

8-0 արդիւնքով ուշանալէ ետք, Հայաստան իր միակ կողմ նշանակեց շտրիկ: Ետ-

կար Բաբայեանի (79-րդ):

Իր կրած այս պարտութենէն ետք, Հայաստան 10 կետով գրաւեց Ժ. խմբակին նախավերջին դիրքը:

Այս պարտութիւնը Հայաստանի համար եղաւ ամենէն ծանրը՝ անոր պատմութեան մէջ:

Այսպիսով Իտալիա իր կատարած 10 մրցումներուն բոլորին ալ յաղթանակ արձանագրեց:

ԱՐԹՈՐ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ՝ ԵՒՐՈՒՍԵՖ-Ի ԲԱՐԻ ԿԱՄԵՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՄՊԱՆ

Ողիմպիական ախոյեան, աշխարհի եռակի, Եւրոպայի քառակի ախոյեան, յունահռոմեական ոճի ըմբիշ Արթուր Ալեքսանեան նշանակուեցաւ Հայաստանի մէջ ԵՒՐՈՒՍԵՖ-ի բարի կամեցողութեան դեսպան:

Նախապէս հայ մարզիկներէն բարի կամեցողութեան դեսպան նշանակուած էր Նաեւ Հայաստանի ֆուտբոլի ազգային հաւաքականի միջնապահ Հենրիխ Մխիթարեան:

ԵՒՐՈՒՍԵՖ-ը Հայաստանի մէջ կը գործէ 1994-էն ի վեր եւ արդէն 25 տարիէ ի վեր կ'աջակցի Հայաստանի կառավարութեան, կը մշակէ եւ կ'իրագործէ բարեփոխումներ, ուղղուած՝ Հայաստանի երեխաներու իրաւունքներու պաշտպանութիւնը խոչընդոտող արգելքներու վերացման՝ յատուկ ուշադրութիւն դարձնելով մանաւանդ աւելի շատ օգնութեան կարիք ունեցող եւ հաշմանդամ երեխաներուն:

ՃԻՏՕ

ԵՒՐՈՒ ԻՍՐԱԷԼԵԱՆ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆՈՅՑԵԱՆ

16-17 նոյեմբերին Նախկին «Միքա» մարզահամալիրին մէջ տեղի ունեցաւ Հայաստանի ժիւտոյի ախոյեանութիւնը, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին 89 մարզիկներ՝ Հայաստանի տարբեր շրջաններէն եւ Արցախէն, յայտնեց Հայաստանի ազգային ողիմպիական կոմիտէին պաշտօնական կայքը:

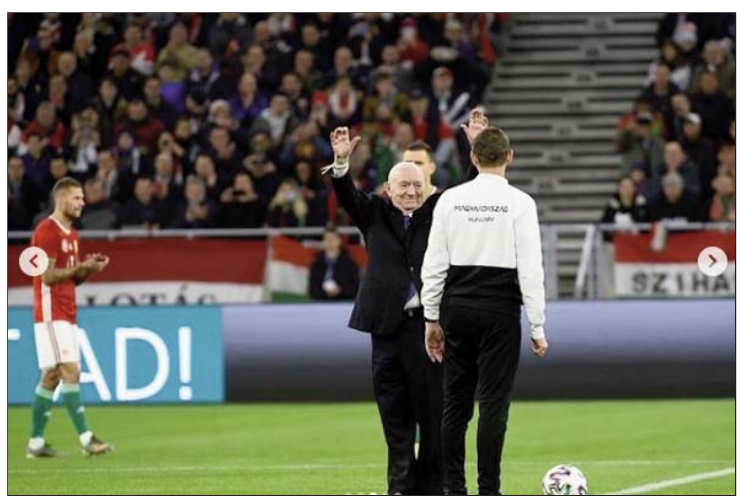

Տղոց 60 քկ դասակարգին մէջ Հայաստանի ախոյեան հանդիսացաւ Եուրի Իսրայէլեան:

Տղաքը պայքարեցան 6 դասակարգերու մէջ (60, 66, 73, 81, 90, 90 եւ վեր), իսկ աղջիկները՝ 2 դասակարգերու մէջ (52, 52 եւ վեր):

ՆԻՔԻԹԱ ՍԻՄՈՆԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒԹԵԱՒ ՖԵՐԵՆԸ ՓՈՒՇԸԱՇԻ ՄԱՐԶԱԴԱՇԻ ԲԱՅՈՒՄԻՆ

Ուստի ֆուտբոլի ֆետերատիոնի Ա. փոխնախագահ Նիքիթա Սիմոնեան Նախորդ շաբաթավերջին կը գտնուէր Պուտաֆէշտ (Յունգարիա), ուր ներկայ գտնուեցաւ Ֆերենց Փուշչաշի անուն մարզադաշտին բացումը:

Ան կատարեց մարզադաշտին բացման մրցումին՝ Հունգարիա - Ուրուկուէի հանդիպումին (1-2) առաջին խորհրդանշական հարուածը:

Այժմ 93 տարեկան Սիմոնեան եւ հունգարացի անցելի ֆուտբոլիստ Փուշչաշ անցեալին եղած են բարեկամներ:

Փուշչաշ մահացաւ 2006-ին: Ան 79 տարեկան էր:

ԵՒՐՕ-2020

ԶՏՈՒՄԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՀԱՍՆԻ ԻՐ ԱՄԱՐՏԻՆ

Ամիսներ տեւած Եւրո-2020-ի ֆուտբոլի ախոյեանութեան գտումի մրցաշարքը այսօր՝ երեքշաբթի, 19 նոյեմբերին կը հասնի իր աւարտին, երբ կը կատարուին վերջին տասը ճակատումները՝ չորս տարբեր խմբակներու մէջ:

Այսօր տեղի ունենալիք մրցումներուն արդիւնքներուն լոյսին տակ վերջնականապէս կը յստականան աւարտական հանգրուանին մասնակցող բոլոր խումբերը:

Ինչ կը վերաբերի երեկ տեղի ունեցած մրցումներուն, կատարուեցան 8 ճակատումներ՝ երեք տարբեր խմբակներու մէջ:

Անոնց արդիւնքներուն լոյսին տակ, Ռումանիա, Չուլցերիա եւ Դանիա եւս ապահովեցին աւարտական հանգրուանի իրենց տոմսերը:

Սպանիա եւս արձանագրեց մեծ յաղթանակ մը՝ Ռումանիոյ դէմ (5-0):

Ստորեւ՝ այսօր կատարուելիք մրցումներուն յայտագիրը (ժամերը՝ Պէրուի ժամանակացոյցով):

Գ. ԽՍԲԱԿ	ԺԱՄ
Գերմանիա - Հիւսիսային Իրլանտա	21:45
Հոլանտա - Եսթոնիա	21:45
2. ԽՍԲԱԿ	
Սլովակիա - Ազրայէճան	21:45
Կայեւ - Հունգարիա	21:45
Ե. ԽՍԲԱԿ	
Մակեդոնիա - Իսրայէլ	21:45
Լաթվիա - Աւստրիա	21:45
Լեհաստան - Սլովենիա	21:45
Թ. ԽՍԲԱԿ	
Պելճիս - Կիպրոս	21:45
Սան Մարինո - Ռուսիա	21:45
Սլովակիա - Դազարիստան	21:45

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»

- ՈՒՐՈՒԸՐԸ ԵՒ ՄԵԼԹԵՍ ՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ - ԼԷՅԸՐԸՂ՝ ՅԱՐԹԱԿԱՆ

Լեպրոն ԸՅմս (թիւ 23)՝ երեկուան մրցումին

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»-ի պատշաճօրէն ախոյեանութեան ծիրին մէջ երեկ տեղի ունեցած մրցումներուն, Կոլտըն Սթըյթ Ուորիորզ կրեց այլ պարտութիւն մը (տարեշրջանի 12-րդը), երբ 108-100 արդիւնքով հեռացաւ Լիւ Օրլինզի դաշտէն:

Իր կարգին, պարտութիւն մը կրեց Պոսթըն Սթըյթս (տարեշրջանի երկրորդը), Սաքրամենթօ Քինգզի դաշտին վրայ, կետի մը տարբերութեամբ միայն՝ 100-99 արդիւնքով:

Շար.ը՝ էջ 10

«ՖՈՐՄԱԿԱ-1»

ՊՐԱՉԻԼԻ ԿՐԱՆ ՓՐԻՆ ՎԵՐՋ ԳՏԱՒ ՄԱՔՍ ՎԵՐՍԹԱՓԵՆԻ ՅԱՐԹԱՆԱԿՈՎ

Սան Փաուլոյի մէջ Նախորդ շաբաթավերջին տեղի ունեցած «Ֆորմիւլա-1»-ի Պրաչիլի կրան-փրին աւարտեցաւ «Ռետ Պուլ»-ի հոլանտացի վարորդ Մաքս Վերսթափենի յաղթանակով:

Անոր ետին երկրորդ դիրքը գրաւեց «Ռորո Ռոսո»-ի ներկայացուցիչ Փիեռ Բասիլի յաղթանակով, մինչ լաւագոյն եռեակը ամբողջացուց «Մաքլարըն»-ի սպանացի վարորդ Բարլոս Սենց:

Վերսթափեն արձանագրեց 1 ժամ 33՝ 14" արդիւնք մը: Կիրակի, 1 ղեկտեմբերին տեղի կ'ունենայ 2019 տարուան վերջին կրան փրին, Ապու Տապիի (Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններ) «Եաս Մարինա» վազըլոյի վրայ: Ստորեւ՝ վարորդներուն դասաւորումը

ԿԵՏ	ԿԵՏ	ՅԱՐԹ.	ՓՈՏԻՈՒՄ
1.- Լուիս Հեմիլթըն («Մերսեդես»)	387		
2.- Վալթերի Պոթթա («Մերսեդես»)	314		
3.- Մաքս Վերսթափեն («Ռետ Պուլ»)	260		
Խումբերու դասաւորում.			
1.- «Մերսեդես»	701	14	31
2.- «Ֆեռարի»	479	3	18
3.- «Ռետ Պուլ»	391	3	8
4.- «Մաքլարըն»	140	0	1

ՅՈՒՑԱՐԱՐՆԵՐԸ ՊԱՍՐԱՅԻ ՄԵՋ ՓԱԿԱԾ ԵՆ ԴԵՊԻ ԶԱՐԻՒՂԻ ՈԼՈՐՏԻ ԿԱՌՈՅՑՆԵՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՂ ՃԱՄԲԱՆ

Իրաքի Պարսկաստանի մեջ ցուցարարներ փակեցին դեպի Ըմ Զար ևսահայկական Սահարան պղծ Օմար ու հարկաւային Որմէյէ և Պարսիսէ քարիւղի դաշտավայրեր առաջնորդող ճամբան:

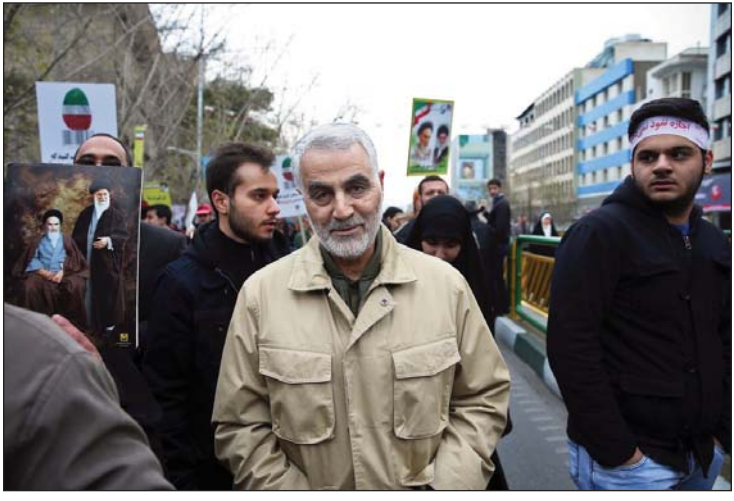
Միջ այդ, Իրաքի մէջ Սանատ Ութանի երեսփոխանական պլոքի ղեկավար Ահմետ Ասատի յայտարարեց, որ իր ղեկավարած պլոքը իր նախարարները կը գիշեր վարչապետին, որպէսզի վերջինս կարենայ յարմար նկատած բարեփոխումները կատարել:

ՌՈՒՍԻԱՆ ՈՒՋՐԱՆԻՈՅ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒՄԱԾ Ե ԵՐԻՉԻ ՆԵՂՈՒՅԻՆ ՄԵՋ ԳՐԱՎՈՒՄԸ ՆԱԿԵՐԸ

Ռուսիան երկէ Ուքրանիոյ վերադարձուցած է «Պրետիանս» եւ «Նիքոլի» նաւերը, ինչպէս նաեւ «Եսանի Զափու» քարշակաւը, որոնք մէկ տարի առաջ գրաւուած էին Երեւի Նեղուցին մէջ: Այս մասին կը հաղորդէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնական կայքը:

ԸՍՏ «ՆԻՒ ԵՈՐԸ ԹԱՅԱՉ»-Ի ՍԼԵՅՄԱՆԻՆ ԿԸ ՃԵՂԵ ԼԻԲԱՆԱՆԻ, ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ԻՐԱԵԻ ՄԵՋ ԻՐԱՆԻ ԶԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Նիւ Եորք Թայմս» օրաթերթը ու ամերիկեան «Ինթըր-սեփթ» կայքը հրապարակեցին իրանեան գաղտնի սպասարկութենէ սպրդած 700 էջեր բաղկացած փաստաթուղթեր, ըստ որոնց, Թեհրան իրաքեան իշխանութիւններուն մէջ գործակալներ կը զինուորագրէ:

ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ...

Շարունակուած Ա. Էջն

Հիմնադրամին մէջ շրջագայելէ ետք նախագահ Սարգստեան հանդիպում ունեցաւ կառնոյի ղեկավար եւ համահիմնադիր շէյխուհի Մուգ Պիւք Նասեր Միսնետի հետ: Վերջինս նախագահ Սարգստեանին ներկայացուց հիմնադրամին կողմէ իրականացուող կրթական, գիտական ծրագիրները եւ շնորհակալութիւն յայտնեց Հայաստանի նախագահին՝ հիմնադրամին կողմէ նախաձեռնուած՝ Կրթութեան համաշխարհային ստեղծագործական վեհաժողովի բացման մասնակցելու համար:

Համաձայնելով, որ գործակցութեան ներուժն ու կարելիութիւնները հսկայական են, գրուցակիցները համաձայնած են ստեղծել աշխատանքային խումբ՝ փոխադարձ գործակցութեան ուղղութիւնները յստակացնելու համար:

ՎՐԱՏԱՆԻ ՄԵՋ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՈՒ ՄԻԱՑԵԱԿԱՆ ՆԱԿԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱՎԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉ ԿՈՒՂԱԿԵՆ

14 նոյեմբերին Վրաստանի խորհրդարանին կողմէ ընտրական համակարգը ամբողջովին համամասնական դարձնելու մասին քուէարկութեան տապալումը անհանգստութիւն յարազեցուցած է երկրին մէջ Եւրոպական Միութեան եւ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատուներուն մօտ: Այս մասին կը հաղորդէ վրացական «Նեթվաքթ» կայքը:

- ՈՒՈՐԻԸՐԸ ԵՒ ՍԵԼԹԻՔՍ...

Շարունակուած 9-րդ էջն

Լուս Անճելու Լէյքըրը արձանագրեց տարեշրջանի իր 11-րդ յաղթանակը՝ 122-101 արդիւնքով պարտութեան մատնելով Աթլանտիկ Յոյքը: Լեպարոն Ճեյմս (Լէյքըրը) նշանակեց 33 կետ:

ՄՈՎԱՍԵ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ ԵՒ ԱՆՈՐ ԵՐԿՈՒ...

Շարունակուած Ա. Էջն

Հայաստանի վարչապետի մամլոյ բանբեր Վլատիմիր Կարապետեան՝ այս մասին խօսելով ըսաւ, որ իրենց պաշտօններէն Մովսէս Յակոբեանի եւ անոր տեղակալներուն զգաւոր կացութիւնը անշուշտ է կառուցուածքային փոփոխութիւններուն: «Օրէնսդրական փոփոխութիւններու ար-

դիւնքով տեղի ունեցած են կառուցուածքային փոփոխութիւններ, որոնց համաձայն, Վլատիմիր Կարապետեան տեսչութիւնը վերակազմաւորած է պաշտպանութեան նախարարութեան վերահսկողութեան ծառայութիւնը», յայտնեց Վ. Կարապետեան:

ԵՄԵՆԵԱՆ ԾՈՎՈՒԾ ԳՐԱԿԵՑ...

Շարունակուած Ա. Էջն

«Թուիթթը»-ի վրայ գրեց, որ սահմանափակ ուժերը կը ստուգեն, թէ երկու նաւերը Արաբական դաշինքի՝ ու կ'ստուգեն, թէ՞ Հարաւային Եորթային:

Ան անցուց, որ նաւերուն պիտի արտօնուի իրենց նաւարկումը շարունակել, թէ՛ հաստատուի, որ քորեական են:

ՑԻՑԻՓԱՍ ՅԱՂԱՔԱԿԱՆ...

Շարունակուած 9-րդ էջն

Աւարտականի Ցիցիփաս, որ ճակատագրաւ անտրիացի Տոմիկի Թիմի դէմ, արձանագրեց 6-7, 6-2 եւ 7-6 արդիւնքով յաղթանակ մը: Այս մրցումը տեւեց 2 ժամ 37 վայրկեան:

ԼԻԲԱՆԱՆ - ՀԻՒՍԻՍԱՎՅԻՆ...

Շարունակուած 9-րդ էջն

Լիբանան, որ իր նախորդ մրցումին, 0-0 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրած էր Հարաւային Եորթայի դէմ, այսօրուան իր այս մրցումը եւս պիտի կատարէ առանց համակիրներու: Ներքին ապահովութեան ուժերուն որոշումով, անկա տեղի պիտի ունենայ ղռնական կատարուած, որ երկրին անկայուն կացու-

թիւնը արգելք կը հանդիսանայ, որ համակիրներուն մարզադաշտ մուտքը արտօնուի: Լիբանանի ֆուտբոլի ազգային խումբին մարզիկները, գլխաւորութեամբ ռումանացի մարզիչ՝ Լեւիօ Չիփոթարիոյի, կատարեցին իրենց վերջին փորձերը՝ լաւ արդիւնքի հասնելու համար այսօր:

«ԱԶԳԱԿ»-Ի ՀՅՈՒՄԱՆԻ ԹԻՒԵՐԸ
«ԱԶԳԱԿ»-ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.
(01)258526, (01)260115 եւ (01)241274: